

ΦΤΑΙΕΙ ΑΡΑΓΕ Ο ΓΚΟΡΜΠΑΤΣΟΦ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΕΣΣΔ; Του Δ. Πατέλη.

ΦΤΑΙΕΙ ΑΡΑΓΕ Ο ΓΚΟΡΜΠΑΤΣΟΦ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΕΣΣΔ; Του Δ. Πατέλη.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Εισαγωγή.
- Για τους αντικειμενικούς όρους της αντεπανάστασης στην ΕΣΣΔ.
- Οκτωβριανή Επανάσταση και «πρώιμος σοσιαλισμός».
- Οι όροι για τις ώριμες και ύστερες σοσιαλιστικές επαναστάσεις.
- Αντιφάσεις ανεπίλυτες σε επαναστατική κατεύθυνση και νομοτελής αντεπανάσταση.
- Για την ιδιοτυπία της εργατικής τάξης και της δημόσιας διοίκησης στον πρώιμο σοσιαλισμό.
- Γραφειοκρατικός εκφυλισμός, αντεπαναστατική ηγεσία και νόμος της «πτωτικής τάσης» του βάθους και της εμβέλειας της ηγεσίας.
- Τι ήταν λοιπόν ο Γκορμπατσώφ και το σινάφι του; Προδότες, πράκτορες, δόλιοι υπονομευτές του σοσιαλισμού σε εντεταλμένη υπηρεσία; Πως παρεισφρέουν προδότες κ.λπ. σε κομματικές και κρατικές δομές;
- Σήμανε άραγε η αντεπανάσταση στην ΕΣΣΔ το τέλος της παγκόσμιας επαναστατικής διαδικασίας;
- Βιβλιογραφία, αρθρογραφία και οπτικοακουστικό υλικό.

□ Εισαγωγή.

Είναι άραγε ο Γκορμπατσώφ και οι συνεργοί του απλώς δόλιοι πράκτορες και προδότες, οι οποίοι μεθόδευσαν αυθαίρετα (επειδή έτσι τους κάπνισε ή έλαβαν σχετικές εντολές απ' τα αφεντικά τους) την πραξικοπηματική διάλυση της ΕΣΣΔ; Οφείλεται άραγε η αστική αντεπανάσταση και η κεφαλαιοκρατική παλινόρθωση στην ΕΣΣΔ στην υποκειμενική βούληση και δράση αυτής της κλίκας;

Παρά την περί του αντιθέτου ρήση του αποστόλου Παύλου (Επιστολή προς Ρωμ. 6,7), ο άθλιος αποθανών ουδέποτε δεδικαίωται. Ο Μιχαήλ Σεργκέγιεβιτς Γκορμπατσώφ (Михаил Сергеевич Горбачёв□, 2 Μαρτίου 1931 – 30 Αυγούστου 2022) ήταν το πρόσωπο-σύμβολο της πρωταρχικής εμφάνισης της αποκάλυπτης αντεπανάστασης/κεφαλαιοκρατικής παλινόρθωσης στην ΕΣΣΔ.

Όπως έχουμε δείξει σε κείμενά μας εδώ και πάνω από τρείς δεκαετίες, **είναι άκρως αντιεπιστημονική και επικίνδυνη η αναγωγή των αιτιών της αντεπανάστασης συλλήβδην στον υποκειμενικό παράγοντα.**

Πολύ συχνά, η αναπόληση του πρώιμου σοσιαλισμού, του «σοσιαλισμού που γνωρίσαμε» (μάλλον δια της άμεσης βιωματικής ταύτισης ή και της φαντασιακής εξιδανίκευσης, χωρίς πραγματικά επιστημονική γνώση), ως κατ' εξοχήν ανιστορικά υπαρκτού (ακριβέστερα: υπάρξαντος), με την οπτική των «θετικών» κατακτήσεών του, σαν να είναι δοκιμασμένο μοντέλο, έτοιμο προς χρήση ως έχει, συνδέεται με αναγωγή της ήττας και της αντεπανάστασης κατ' εξοχήν σε βουλησιαρχικά εννοούμενες υποκειμενικές αδυναμίας, «λάθος γραμμή» ή/και

συνωμοσιολογικά σενάρια.

Αυτό είναι ευνόητο για αντιλήψεις, που βολεύονται με «εξηγήσεις», βάσει των οποίων ο σεπτός «σοσιαλισμός που γνωρίσαμε και τον κλάψαμε», κάποτε «απλώς ατύχησε» για εξωτερικής προελεύσεως λόγους, που ανάγονται τελικά σε υποκειμενικές αδυναμίες και ανεπάρκειες (συνωμοσίες, παραβίαση δημοκρατικών αρχών λειτουργίας, ελλιπής επαγρύπνηση των οργάνων, αυταρχισμός, φαλκίδευση της εργατικής δημοκρατίας, χαλάρωση της ταξικής διαπαιδαγώγησης, ολοκληρωτισμός, υιοθέτηση «λάθος γραμμής» από την ηγεσία, κ.ο.κ.).

**Κάθε χρόνο, 7 Νοέμβρη,
οι αστοί όλου του
κόσμου βλέπουν τον ίδιο
εφιάλτη...**

□ Για τους αντικειμενικούς όρους της αντεπανάστασης στην ΕΣΣΔ.

Όπως έχουμε αποδείξει, η παγκόσμια επαναστατική διαδικασία διέπεται από νομοτελή αντιφατικότητα, οργανικά διασυνδεδεμένη με τον αντίποδά της: με την αντεπανάσταση.

Σε αυτή τη διαδικασία καθοριστική σε τελική ανάλυση είναι η ανάπτυξη

πρωτίστως των αντικειμενικών όρων και ορίων των μετασχηματισμών, σε οργανική σχέση με τον -αύξοντα μεν αλλά κυμαινόμενο σε κάθε στάδιο και φάση όξυνσης των αντιφάσεων και αντιπαραθέσεων- ρόλο των υποκειμένων των επαναστατικών και αντεπαναστατικών τάσεων.

Ας δούμε λοιπόν επιγραμματικά τους αντικειμενικούς όρους και τα όρια της επαναστατικής διαδικασίας στο παράδειγμα της ΕΣΣΔ.

Το γίνεσθαι της νέας, της αταξικής κοινωνίας, του κομμουνισμού, **δεν αποτελεί απλώς και μόνο μία μετάβαση από κάποιο σχηματισμό σε κάποιον άλλο, απλή γραμμική άρνηση του καπιταλισμού, αλλά συνιστά την εμφάνιση και την διαμόρφωση ενός ριζικά νέου τύπου κοινωνικής ανάπτυξης.** Πρόκειται για μία άρνηση-διαλεκτική άρση, τόσο των ταξικών ανταγωνιστικών τύπων ανάπτυξης της κοινωνίας, όσο και των πριν από αυτούς βαθμίδων, δηλ. ολόκληρης της μέχρι τώρα ιστορίας της ανθρωπότητας και των προϋποθέσεων της. Πρόκειται για μετάβαση της ανθρωπότητας σε άλλο τύπο/επίπεδο πολιτισμού: στην Ενοποιημένη Ανθρωπότητα.

Η επισήμανση αυτή θα πρέπει να λαμβάνεται υπ' όψιν όταν διατυπώνονται διάφορες εικασίες και εκτιμήσεις σχετικά με τους ρυθμούς οικοδόμησης της νέας κοινωνίας, με τον βαθμό δυσκολίας των προβλημάτων που προκύπτουν, με τυχόν αντεπαναστατικές οπισθοδρομήσεις κ.λπ. Η επισήμανση αυτή αφορά επίσης τις δυσκολίες, την αντιφατικότητα και τον ιδιαίτερα περίπλοκο χαρακτήρα των σχετικών θεωρητικών προσεγγίσεων.

Η κομμουνιστική κοινωνία συνολικά, αποτελεί την αυθεντικά ανθρώπινη ιστορία, κατά την οποία (στο βαθμό ανάπτυξης της) οι κατ' εξοχήν φυσικοί και φυσικής προέλευσης δεσμοί της ανθρωπότητας αίρονται διαλεκτικά από τους κατ' εξοχήν ανθρώπινους, κοινωνικούς/πολιτισμικούς και οι σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων καθίστανται σχέσεις μεταξύ ολόπλευρα ανεπτυγμένων προσωπικοτήτων.

Η νέα αυτή κοινωνία διανύει, κατά την ανάπτυξη της ορισμένα αναγκαία, νομοτελή στάδια. Ιστορική διαδικασία πέρα και έξω από νομοτελή στάδια υπάρχει μόνο στην θεολογία και σε κάθε είδους μεταφυσική...

Συνοπτικά, τα στάδια αυτά είναι τα εξής:

1. Η εμφάνιση των προϋποθέσεων της κομμουνιστικής κοινωνίας (και όχι ακόμα της ίδιας της ουσίας της) η οποία παρατηρείται στο πλαίσιο της ώριμης κεφαλαιοκρατίας.
2. Η πρωταρχική εμφάνιση της κομμουνιστικής κοινωνίας σηματοδοτείται από την διεξαγωγή της σοσιαλιστικής επανάστασης και την όλη περίοδο μετάβασης από την κεφαλαιοκρατία στον σοσιαλισμό.
3. Η διαμόρφωση της κομμουνιστικής κοινωνίας, ο σοσιαλισμός. Εδώ, όπως και σε κάθε διαδικασία διαμόρφωσης διακρίνονται τρεις περίοδοι:
  - α) Η αρχική περίοδος διαμόρφωσης του κομμουνισμού, η ύπαρξη του κομμουνισμού σε κληροδοτημένη από την κεφαλαιοκρατία τεχνική βάση.
  - β) Η έναρξη της δημιουργίας της υλικοτεχνικής βάσης που αντιστοιχεί στον κομμουνισμό και
  - γ) Η ολοκλήρωση της δημιουργίας αντίστοιχης του κομμουνισμού υλικοτεχνικής

βάσης. Πρόκειται για την περίοδο της κατεξοχήν μετεξέλιξης του σοσιαλισμού στην ανώτερη φάση του κομμουνισμού.

4. Η ώριμη κομμουνιστική κοινωνία, δηλαδή η ανώτερη φάση του κομμουνισμού.

□ Οκτωβριανή Επανάσταση και «πρώιμος σοσιαλισμός».

Από τις νικηφόρες πρώιμες σοσιαλιστικές επαναστάσεις, με κορυφαία στον 20^ο αι. την Μεγάλη Οκτωβριανή Σοσιαλιστική Επανάσταση και την ΕΣΣΔ, προκύπτει ο «πρώιμος σοσιαλισμός» (αναλυτικότερα για το θέμα βλ. βιβλιογραφία).

Δύο είναι τα **βασικά χαρακτηριστικά του πρώιμου σοσιαλισμού:**

α) ανακύπτει και αναπτύσσεται επί μιας υλικοτεχνικής βάσης η οποία δεν είναι καθ' όλα αντίστοιχη του σοσιαλισμού, σε συνθήκες ανεπαρκώς κοινωνικοποιημένου χαρακτήρα της εργασίας (νικηφόρες πρώιμες επαναστάσεις σε χώρες με χαμηλό επίπεδο ανάπτυξης παραγωγικών δυνάμεων, ανισομερή ανάπτυξη των μέσων παραγωγής, ανισομερή ανάπτυξη και χαμηλό επίπεδο ολοκλήρωσης μεταξύ των σοσιαλιστικών χωρών, έντονη παρουσία χειρωνακτικής εργασίας κ.ο.κ.) και

β) ανακύπτει στο πλαίσιο συσχετισμών δυνάμεων υπεροχής του κεφαλαιοκρατικού κόσμου (νικηφόρες πρώιμες σοσιαλιστικές επαναστάσεις ξεσπούν αρχικά σε μία και αργότερα σε μερικές χώρες, κεφαλαιοκρατική περικύκλωση από υπέρτερης ισχύος εχθρούς κ.ο.κ.).

Υποκείμενο των πρώιμων σοσιαλιστικών επαναστάσεων είναι το παραδοσιακό προλεταριάτο, η βιομηχανική εργατική τάξη, η οποία εμπλέκεται κατ' εξοχήν σε επαναλαμβανόμενες, χειρωνακτικές, εκτελεστικές, κοπιώδεις, μονομερείς και συχνά ανθυγιεινές εργασιακές διαδικασίες, που προβάλλουν ως μέσο για την (πρωτίστως ποσοτική) ικανοποίηση πάγιων αναγκών.

Ως αποτέλεσμα της δράσης αυτού του υποκειμένου και των συμμάχων του, εμφανίζονται λοιπόν οι πρώιμες νικηφόρες σοσιαλιστικές επαναστάσεις, προκύπτει ο «πρώιμος σοσιαλισμός», τα βασικά γνωρίσματα και τις νομοτέλειες του οποίου ανέδειξε πρωτίστως η θεωρητική και μεθοδολογική έρευνα της ιστορικής εμπειρίας της ΕΣΣΔ.

Η προεπαναστατική Ρωσική Αυτοκρατορία (δηλαδή, η τσαρική Ρωσία με τις αποικίες της), ιδιαίτερα με το ξέσπασμα του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου, ήταν **η χώρα (ακριβέστερα: ομάδα χωρών) των μεγάλων αντιθέσεων, ήταν ένας κόμβος εσωτερικών και διεθνών αντιθέσεων.** Παράλληλα με την αναπτυσσόμενη σε ορισμένους θύλακες μεγάλη βιομηχανία, υπήρχε σε ευρεία κλίμακα η βιοτεχνία και η χειροτεχνική παραγωγή.

Τα στοιχεία μονοπωλιακού καπιταλισμού ήταν αλληλένδετα με έντονα παρόντα φεουδαρχικά κατάλοιπα, ακόμα και με πρωτόγονα στοιχεία κοινότητας γενών και φυλών.

Η Ρωσία ως κομβικό σημείο των εσωτερικών και διεθνών αντιφάσεων έγινε εκ των

πραγμάτων ο ασθενής κρίκος του παγκόσμιου ιμπεριαλιστικού συστήματος, στον οποίο μετετέθη το κέντρο του παγκόσμιου επαναστατικού κινήματος.

Οι αντιφάσεις αυτές αναδεικνύονται στο προσκήνιο με όλη τους την ένταση ως γενικευμένη κρίση του συστήματος από τον Α΄ Παγκόσμιο ιμπεριαλιστικό πόλεμο, ο οποίος τελικά οδήγησε στην επαναστατική κατάσταση και στην πρώτη πρόιμη νικηφόρο σοσιαλιστική επανάσταση.

Οι πρόιμες σοσιαλιστικές επαναστάσεις δεν γίνονται κατά παραγγελία ή με δεοντολογικές προτροπές. Ανακύπτουν νομοτελώς εκεί όπου εμφανίζονται οι αντικειμενικοί τους όροι, και κυρίως, η επαναστατική κατάσταση.

Οι μπολσεβίκοι ως επαναστάτες δεν είχαν άλλη επιλογή για τη σωτηρία του λαού τους, εφ' όσον η επαναστατική κατάσταση είχε ξεσπάσει. Το μεγαλείο της πρώτης νικηφόρου επανάστασης τους δικαίωσε ιστορικά. Τυχόν μη ανάληψη της εξουσίας από αυτούς, θα ήταν καταστροφική για το λαό και τη χώρα, με τραγικές διεθνείς επιπτώσεις (στην περίπτωση άμεσης κατάπνιξης της επανάστασης από τις διεθνείς δυνάμεις της ιμπεριαλιστικής εισβολής και τη ντόπια αντιδραστική στρατοκρατία αστών και γαιοκτημόνων).

Ωστόσο, τα κληροδοτήματα του χαμηλού επιπέδου ανάπτυξης παραγωγικών δυνάμεων (με έντονη την παρουσία της προκεφαλαιοκρατικών καταβολών χειρωνακτικής-εκτελεστικής εργασίας), προσδίδουν εκ των πραγμάτων στις επιβαλλόμενες από την σοσιαλιστική επανάσταση σχέσεις παραγωγής κατ' εξοχήν τον χαρακτήρα της τυπικής κοινωνικοποίησης. Λόγω του ότι οι νικηφόρες πρόιμες σοσιαλιστικές επαναστάσεις ξεσπούν αρχικά σε μία και αργότερα σε μερικές χώρες, οι οποίες τελούν υπό κεφαλαιοκρατική περικύκλωση από υπέρτερης ισχύος εχθρούς, υφίστανται συστηματικά ξένες επεμβάσεις, και ποικίλων μορφών και επιπέδων πολέμους, προς ενίσχυση των αντεπαναστατικών τάσεων.

Κατά την προπολεμική περίοδο, παραμένει άσβεστη ακόμα η ορμή και η πνοή της Οκτωβριανής Επανάστασης, με το ηρωικό πνεύμα της ανιδιοτελούς προσφοράς στην κοινή υπόθεση, της εξάλειψης του αναλφαβητισμού και της πολιτιστικής επανάστασης. Αυτά συνοδεύονται με τα φαινόμενα της βεβιασμένης «κολεκτιβοποίησης» και εκβιομηχάνισης, των διώξεων και της προετοιμασίας για το μεγάλο πόλεμο που ερχόταν.

Ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος προέκυψε ως αποτέλεσμα της διαπλοκής των αντιφάσεων των κληροδοτημάτων του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου, ως μέσο εδραίωσης και αναδιαμόρφωσης των συσχετισμών δυνάμεων σε διεθνές επίπεδο, ως μέσο διανομής και αναδιανομής του παγκόσμιου πλούτου και της ισχύος, ως τρόπος επίλυσης των αντιφάσεων μεταξύ των ιμπεριαλιστικών δυνάμεων της εποχής, σε ένα πεδίο που διεμβολίζεται από τη δυναμική που δρομολογεί η πρώτη νικηφόρος σοσιαλιστική επανάσταση.

Η συνδεόμενη με τον πόλεμο σχεδιοποιημένη επιστράτευση και η βεβιασμένη επίσπευση των γεγονότων επέτεινε την βασική αντίφαση της σοσιαλιστικής οικοδόμησης, καθώς υπαγόρευε την επιβολή μορφών τυπικής κοινωνικοποίησης έναντι της ουσιαστικής, εκτατικής ανάπτυξης, έναντι της εντατικής, κ.ο.κ. που εκδηλώθηκαν μεταπολεμικά με την γραφειοκρατικοποίηση.

Ωστόσο, η ιστορική αναγκαιότητα ήταν αδυσώπητη. Θα μπορούσε άραγε να

επιβιώσει και να νικήσει η ΕΣΣΔ χωρίς την πρωτοφανή σε ρυθμούς εκβιομηχάνιση που επέτυχε, χωρίς τον ασύλληπτης κλίμακας άθλο της μεταφοράς του συνόλου της βιομηχανικής παραγωγής Ανατολικά των Ουραλίων, σε συνθήκες ολοκληρωτικού πολέμου, χωρίς την μαζική αυταπάρνηση των λαών της, που πίστευαν στη νίκη του σοσιαλισμού και ρίχτηκαν σε αγώνα ζωής και θανάτου με την τεχνολογικά και οικονομικά υπέρτερη (στα πρώτα χρόνια του πολέμου) πολεμική μηχανή του Ράιχ;

Είναι μεγαλειώδης η μεταπολεμική ανοικοδόμηση από τα ερείπια μιας κυριολεκτικά ισοπεδωμένης χώρας και η μετατροπή της στη δεύτερη παγκόσμια βιομηχανική και στρατιωτική υπερδύναμη, με ταυτόχρονη δρομολόγηση του Ψυχρού Πολέμου. Στα πλαίσια αυτά επήλθε η συγκρότηση –με όρους εν πολλοίς γεωστρατηγικών συσχετισμών και παρουσίας του Κόκκινου Στρατού– του σοσιαλιστικού στρατοπέδου και η άνοδος του αγώνα των λαών κατά της αποικιοκρατικής και νεοαποικιοκρατικής εξάρτησης. Με την αντιφασιστική νίκη εμφανίζεται το πρώιμο παγκόσμιο σοσιαλιστικό σύστημα, και τα ενισχυόμενα και προσανατολιζόμενα ποικιλοτρόπως από αυτό αντιαποικιοκρατικά και εθνικοαπελευθερωτικά κινήματα. Το όριο εκτατικής ανάπτυξης της παγκόσμιας κεφαλαιοκρατίας συρρικνώνεται ουσιαστικά. Η αμιγής και αδιαμφισβήτητη παγκόσμια κυριαρχία του πόλου των ισχυρών του κεφαλαίου επί του εξαρτημένου κόσμου, διεμβολίζεται δυναμικά από την εναλλακτική ιστορική προοπτική, που δεν είναι πλέον αφηρημένη δυνατότητα, αλλά δρομολογείται η πορεία της ως ενεργού πραγματικότητας.

Μετά τον Β' Π.Π υπάρχουν πλέον τρεις κόσμοι: ο «Πρώτος» (κεφαλαιοκρατικός), ο «Δεύτερος» (σοσιαλιστικός) και ο «Τρίτος» (πρώην αποικίες, ημιαποικίες και εξαρτημένες χώρες).

Η πορεία του τελευταίου γίνεται μείζον ιστορικό διακύβευμα. Περίπλοκα συστήματα αλληλεπιδράσεων προκύπτουν στο εσωτερικό του καθ' ενός τους και μεταξύ τους. Εδώ δεν πρόκειται για μια μηχανική, ποσοτική, εκτατική-γεωγραφική συρρίκνωση της κατά τα λοιπά αμετάβλητης κεφαλαιοκρατίας. Είναι μια αλλαγή που συνεπιφέρει ποιοτικές και ουσιαστικές επιπτώσεις και στους δύο πόλους αυτής της νέας έκφρασης της αντίθεσης κεφαλαίου – εργασίας, και στα δύο αλληλεπιδρώντα και ανταγωνιστικά στρατόπεδα, αλλά και στον ενδιάμεσο διαφιλονικούμενο χώρο. Είναι μια αλλαγή του πεδίου εκτατικής ανάπτυξης που οδηγεί αναπόδραστα σε εντατικές αναδιαρθρώσεις του μηχανισμού εκμετάλλευσης σε εθνική και διεθνή κλίμακα («ψυχρός πόλεμος», μετάβαση από την αποικιοκρατία στις νεοαποικιοκρατικές μορφές οικονομικής εκμετάλλευσης, κρατικομονοπωλιακή ρύθμιση, «κοινωνικό κράτος», κ.ο.κ.).

Ακολούθησε ο Ψυχρός Πόλεμος, πληθώρα τοπικών θερμών (φανερών και κρυφών) για την αντιμετώπιση των οποίων η οικονομία εν πολλοίς στρατιωτικοποιείται, ασκούνται και γεωπολιτικές τακτικές για βεβιασμένη απόσπαση και προάσπιση του μέγιστου «ζωτικού χώρου» για τον σοσιαλισμό κ.ο.κ. Είναι ασύλληπτοι οι πόροι που διέθετε η ΕΣΣΔ για τους εξοπλισμούς που διασφάλισαν την “ισορροπία του τρόμου”.

Πάμπολλα ήταν και τα μέτωπα ακήρυκτων και μη πολέμων, στους οποίους ενεπλάκη η ΕΣΣΔ αλλά και η ανιδιοτελής συνεισφορά της σε βοήθεια πολλών χωρών και κινήματων.

Παρά το χαμηλό αφετηριακό επίπεδο, η σοσιαλιστική εκβιομηχάνιση στην ΕΣΣΔ επέτυχε εκπληκτική ανάπτυξη των παραγωγικών δυνάμεων.

Οι επιτυχίες της σοβιετικής επιστήμης στα τέλη της δεκαετίας του 1950, μετά την θεαματική διέξοδο των σοβιετικών στη διαστημική, υποχρέωσαν τις Η.Π.Α. να αναθεωρήσουν τη σχέση τους προς την επιστήμη. Το γεγονός ότι η πρώτη διέξοδος στο διάστημα, η οποία εγκαινίασε τη μακρά μετάβαση της ανθρωπότητας στη διαστημική εποχή, επετεύχθη από την πρώτη νικηφόρο πρώιμη σοσιαλιστική επανάσταση, εγκλείει ένα κοσμοϊστορικής σημασίας συμβολισμό.

Ωστόσο, στο βαθμό που ο κοινωνικός χαρακτήρας της παραγωγής δεν έχει ακόμα αναπτυχθεί πλήρως, δεν έχει ωριμάσει, παρατηρείται μια αναντιστοιχία με την κοινωνική ιδιοκτησία και κατά συνέπεια (στο βαθμό που έχει θέση αυτή η αναντιστοιχία) η κοινωνική ιδιοκτησία είναι ακόμα τυπική (νομική κλπ), ασκείται μέσω του σοσιαλιστικού κράτους.

Επομένως, η βασική αντίφαση του πρώιμου σοσιαλισμού (αλλά και κάθε σοσιαλισμού, της σοσιαλιστικής οικοδόμησης εν γένει, ως διαδικασίας διαμόρφωσης του κομμουνισμού) είναι η αντίφαση μεταξύ κοινωνικής ιδιοκτησίας (αρχικά τυπικής κοινωνικοποίησης, κρατικοποίησης) των μέσων παραγωγής και ανεπαρκούς ανάπτυξης, «ανωριμότητας» του κοινωνικού χαρακτήρα της παραγωγής, ή με άλλα λόγια, η αντίφαση μεταξύ τυπικής, και πραγματικής κοινωνικοποίησης

.

□ Οι όροι για τις ώριμες και ύστερες σοσιαλιστικές επαναστάσεις.

Η ολοκλήρωση του πρώτου σταδίου της παγκόσμιας επαναστατικής διαδικασίας, οδηγεί στη μετάβαση στην εποχή των ώριμων και «ύστερων σοσιαλιστικών επαναστάσεων», με τις οποίες και θα εκλείψει η κεφαλαιοκρατία, οριστικά και αμετάκλητα από την αρένα της ιστορίας. Μόνον η ανάπτυξη του διεθνούς επαναστατικού κινήματος και του σοσιαλισμού σε κλίμακα και κατά τρόπο που θα απαλείψει τις δυνατότητες παρασιτισμού των ανεπτυγμένων κεφαλαιοκρατικών χωρών (άρα και τις δυνατότητες εξαγοράς-χειραγώγησης όλων των συνιστωσών της εργατικής τους τάξης, παραδοσιακής και νέας), θα οδηγήσει στην επαναστατικοποίηση του υποκειμένου των ύστερων σοσιαλιστικών επαναστάσεων και στην εκδήλωση σοσιαλιστικών επαναστάσεων στις ανεπτυγμένες κεφαλαιοκρατικές χώρες, θα μετατοπίσει το κέντρο βάρους του αγώνα στην καρδιά του καπιταλισμού.

Αντίστοιχα, δύο είναι τα βασικά χαρακτηριστικά που σηματοδοτούν την έναρξη της εποχής του ύστερου σοσιαλισμού:

α) η έναρξη της ανάπτυξης του σοσιαλισμού επί υλικοτεχνικής βάσης, η οποία είναι πλέον καθ' όλα αντίστοιχη του σοσιαλισμού στην κατεύθυνση προς τον κομμουνισμό και

β) οι δυνάμεις του σοσιαλισμού αρχίζουν να υπερέχουν έναντι των δυνάμεων του κόσμου του κεφαλαίου.

Υποκείμενο των επικείμενων ύστερων σοσιαλιστικών επαναστάσεων είναι ένας

άλλος τύπος εργαζόμενου, που διαμορφώνεται και αναπτύσσεται σε εργασιακές διαδικασίες, χαρακτηριστικό των οποίων είναι η ανανέωση, η ανάπτυξη, η δημιουργικότητα, η ανάπτυξη δημιουργικών ικανοτήτων, η σφαιρική-καθολική απεύθυνση και η ανάγκη για εργασία (όχι η εργασία ως μέσο και προϊόν πειθαναγκασμού, μέσω της πείνας ή της καταστολής).

Είναι το υποκείμενο των συνδεδεμένων με την αυτοματοποίηση δραστηριοτήτων, οι οποίες παύουν να συνιστούν εργασία με την παραδοσιακή έννοια του όρου. Προαπείκασμα της ανεπτυγμένης μορφής αυτών των δραστηριοτήτων μας παρέχουν οι δημιουργικότερες στιγμές της ερευνητικής επιστημονικής και καλλιτεχνικής δραστηριότητας, αυτής που ο Μαρξ αποκαλούσε «καθολική εργασία». Το υποκείμενο αυτό παράγεται και αναπαράγεται σήμερα από το παγκόσμιο κεφαλαιοκρατικό σύστημα ανισομερώς, ως τάξη «εν εαυτή», σε αντικειμενικούς όρους που αναπαράγουν τα συνδεδεμένα με την εργατική αριστοκρατία φαινόμενα. Το υποκείμενο αυτής της εργασίας, αναπτυσσόμενο ποιοτικά και ποσοτικά, μετατρέπόμενο σε τάξη «δι' εαυτήν», θα ηγηθεί των ύστερων σοσιαλιστικών επαναστάσεων. Επιπλέον, κατά τη σοσιαλιστική οικοδόμηση, ως βασικό υποκείμενο και αποτέλεσμα της κλιμακούμενης άρσης της αντίθεσης μεταξύ χειρωνακτικής και πνευματικής εργασίας, και ως φορέας του όλου, με εποπτεία των βαθύτερων αναγκών και των προοπτικών της ανθρωπότητας, θα αίρει βαθμηδόν τις αντιφάσεις που γεννούν και αναπαράγουν γραφειοκρατικά φαινόμενα και θα φέρει συνειδητά σε πέρας την βασική αντίφαση του σοσιαλισμού. Γεγονός που θα συνιστά ταυτοχρόνως και την άρση της αντίθεσης παραγωγικών δυνάμεων και σχέσεων παραγωγής (όπου οι παραγωγικές δυνάμεις θα μετατραπούν σε σχέσεις παραγωγής και τανάπαλι).

Νομοτελής και εκ των ων ουκ άνευ όρος της πορείας της ανθρωπότητας προς τον κομμουνισμό, είναι η συνειδητή εμπλοκή του υποκειμένου στην προώθηση των επαναστατικών μετασχηματισμών, σε βαθμό ευθέως ανάλογο του εύρους και του βάθους αυτών των μετασχηματισμών.

Εξ ου και η ζωτική σημασία της θεμελιώδους ανάπτυξης της επαναστατικής θεωρίας και μεθοδολογίας, μέσω της διαλεκτικής άρσης του κεκτημένου του κλασικού μαρξισμού για να συγκροτηθεί αυτό το υποκείμενο ως «τάξη δι' εαυτήν».

Η μετάβαση από την τυπική στην ουσιαστική-πραγματική κοινωνικοποίηση είναι μια διαδικασία η οποία είναι ζήτημα κατ' εξοχήν του τεχνολογικού και οργανωτικού χαρακτήρα των παραγωγικών-εργασιακών διαδικασιών και των αντίστοιχων ιδιοτήτων του υποκειμένου τους (των πολιτικών-συνειδησιακών συμπεριλαμβανομένων).

Κρίσιμη καμπή στην ιστορία της ΕΣΣΔ σηματοδοτεί η εκδήλωση και εξάντληση του τύπου διάρθρωσης και ανάπτυξης της ΕΣΣΔ που επικράτησε μεταπολεμικά, μαζί με την αδυναμία ευρείας κλίμακας μετάβασης από την εκτατική στην εντατική ανάπτυξη (ιδιαίτερα στα τέλη της δεκαετίας 1950-1960, αρχές της δεκαετίας 1960-1970).

Γίνεται όλο και πιο έκδηλη η απώλεια της επαναστατικής ορμής, μαζί με την αδυναμία ανάδειξης των αναγκαίων και ικανών όρων θετικού προσδιορισμού, συγκεκριμενοποίησης, διακρίβωσης και επίτευξης του στρατηγικού σκοπού σε νέες συνθήκες. Χαρακτηριστικό των τελευταίων, είναι και η αδυναμία συγκρότηση των

κινητηρίων κοινωνικών δυνάμεων και του υποκειμένου για τα επόμενα βήματα της κοινωνίας προς τον κομμουνισμό.

□ **Αντιφάσεις ανεπίλυτες σε επαναστατική κατεύθυνση και νομοτελής αντεπανάσταση.**

Στη φάση αυτή, το σοβιετικό σύστημα –από τις εσωτερικές του αντιθέσεις– γεννά την ανάγκη της αυτοκριτικής του, την ανάγκη ριζικού αναστοχασμού και επαναθεμελίωσης της ιστορικής μορφής του μαρξισμού (κλασικού και επιγόνων).

Εγείρονταν στο προσκήνιο πρωτόγνωρες αντιφάσεις, προβλήματα και αδιέξοδα, για τα οποία η θεωρία και η μεθοδολογία δεν ήταν έτοιμες.

Τη βεβιασμένη επίσπευση της επιβολής σοσιαλιστικών σχέσεων, διαδέχονται “διορθωτικές” κινήσεις εισαγωγής αξιακών δεικτών στη σχεδιοποίηση και διεύρυνσης του πεδίου των εμπορευματικών και χρηματικών σχέσεων. Στη βάση των τελευταίων και της αδυναμίας της σχεδιοποιημένης οικονομίας να ανταποκριθεί στις αύξουσες καταναλωτικές ανάγκες, ***εμφανίζεται και αναπτύσσεται η “σκιώδης” οικονομία, η παραοικονομία. Οι “επιχειρηματικοί κύκλοι” της τελευταίας σε σύμφυση με το πλέον διεφθαρμένο μέρος της γραφειοκρατίας, συγκροτούν την κοινωνικοπολιτική βάση της αστικής αντεπανάστασης (της “περεστρόικα” κ.ο.κ.).***

Παρατηρούμε, δηλαδή, ότι ***ο βαθμός ωρίμανσης του κοινωνικού χαρακτήρα της παραγωγής που είναι αναγκαίος και επαρκής για να διαρραγεί ο ασθενής κρίκος, για την ανατροπή, για την άρνηση του καπιταλισμού, δεν είναι επαρκής για τη θετική πλέον οικοδόμηση του σοσιαλισμού, για τη διαμόρφωση και την ανάπτυξη***

του κομμουνισμού. Στη δεύτερη περίπτωση τα κριτήρια εκτίμησης του βαθμού ωρίμανσης του κοινωνικού χαρακτήρα της παραγωγής (αλλά και των υπόλοιπων πλευρών του κοινωνικού όλου) **δεν είναι πλέον τα κριτήρια της κεφαλαιοκρατίας, αλλά τα κριτήρια του κομμουνισμού ως διαδικασίας.** Υπάρχει συνεπώς μια αναπτυσσόμενη διαδικασία αντιστοιχίας-αναντιστοιχίας του κοινωνικού χαρακτήρα της παραγωγής με τις σοσιαλιστικές σχέσεις παραγωγής.

Βάσει της εμπειρίας της ΕΣΣΔ, της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας, και των υπολοίπων χωρών που προέκυψαν από τις πρώιμες σοσιαλιστικές επαναστάσεις του 20ου αι., η αντίφαση μεταξύ τυπικής και πραγματικής κοινωνικοποίησης της παραγωγής (οργανικά συνδεδεμένη με την αντιφατικότητα της νομοτελούς ανάγκης μετάβασης από την εκτατική στην εντατική ανάπτυξη), σε συνάρτηση με την οποία κινούνται και οι λοιπές αντιφάσεις του σοσιαλισμού (χειρωνακτικής και πνευματικής εργασίας, εκτελεστικών και διοικητικών λειτουργιών, πόλης και υπαίθρου, κ.ο.κ.) είναι νομοτελής και καθολικής ισχύος.

Η ιστορική εμπειρία κατέδειξε ότι **ο πρώιμος σοσιαλισμός (και κάθε σοσιαλισμός) είτε θα επιλύει, θα προάγει αυτήν την αντίφαση κινούμενος προς τον κομμουνισμό, είτε θα παλινδρομεί κατά την επίλυσή της, θα υπαναχωρεί, γεγονός που θα έχει ως αποτέλεσμα την υπονόμευση των κεκτημένων της επανάστασης, την βαθμιαία ενίσχυση αντεπαναστατικών και παλινορθωτικών τάσεων, με πολύ πιθανή την τελική επικράτησή τους.**

Οι αντικειμενικές αντιφάσεις του πρώιμου σοσιαλισμού (συνδεόμενες με την βασική του αντίφαση) εκδηλώθηκαν σε οξεία και χρονίζουσα μορφή.

Εκ των ων ουκ άνευ όρος για την επιβίωση του πρώιμου σοσιαλισμού μέσω της πρακτικής επίλυσης αυτών των αντιφάσεων, ώστε να προωθηθούν οι μετασχηματισμοί προς τον κομμουνισμό, ήταν και η θεμελίωση των προοπτικών της κοινωνίας σε σοβαρή και συστηματική ανάπτυξη θεωρίας, ικανής για τη διερεύνησή τους.

Η τότε ηγεσία δεν ήταν εις θέση να παράξει την απαραίτητη θεωρητική έρευνα ή έστω να αντιληφθεί την αναγκαιότητά της και το γόνιμο εγχείρημα διαλεκτικής ανάπτυξης-άρσης του μαρξισμού που είχε ήδη ανακύψει στην ΕΣΣΔ.

Η ήττα οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι στην κρίσιμη καμπή της ιστορίας του πρώιμου σοσιαλισμού στην ΕΣΣΔ, δεν υπήρχαν ούτε αντικειμενικές αλλά ούτε και υποκειμενικές δυνατότητες για την επίλυση αυτών των αντιφάσεων.

Όταν στην ΕΣΣΔ προέκυψε στο προσκήνιο η ανάγκη μετάβασης από τον εκτατικό στον εντατικό τύπο ανάπτυξης (τέλη δεκαετίας του 1950-1960, αρχές της δεκαετίας του 1960-1970), το νέο υποκείμενο που θα μπορούσε να προωθήσει αυτή τη μετάβαση οδηγώντας τη βασική αντίφαση του σοσιαλισμού σε ανώτερο επίπεδο, ήταν στατιστικά, κοινωνικά και πολιτικά αμελητέο (ψήγματα του είχαν κάνει την παρουσία τους σε κλάδους της επιστήμης, της αεροδιαστημικής και της πολεμικής βιομηχανίας).

Η αδυναμία μετάβασης από την εκτατική στην εντατική ανάπτυξη της παραγωγής σε ευρεία κλίμακα, και ο γεωγραφικός περιορισμός των εγχειρημάτων σε χώρες με μέσο και χαμηλό επίπεδο ανάπτυξης των παραγωγικών δυνάμεων, οδήγησε τελικά στην γνωστή έκβαση. Η ήττα οφείλεται στο γεγονός ότι εκδηλώθηκαν σε οξεία

μορφή οι (συνδεδεμένες με την μη επίλυση της βασικής αντίφασης) αντικειμενικές αντιθέσεις του πρώιμου σοσιαλισμού, η (αναγκαία για την επιβίωσή του και την προώθηση των μετασχηματισμών προς τον κομμουνισμό) επίλυση των οποίων απαιτούσε σοβαρή, συστηματική διερεύνηση και την ανάληψη αντίστοιχης δράσης. Εντούτοις, ακολουθήθηκε η ευκολότερη οδός: οι αντιφάσεις αυτές δεν διερευνήθηκαν και οι «λύσεις» που υιοθετούνταν επέσπευσαν την τελική επικράτηση της αντεπανάστασης και την παλινόρθωση της κεφαλαιοκρατίας.

Το έλλειμα αντικειμενικών όρων και συγκροτημένου υποκειμένου για την επίτευξη ενός σκοπού, σηματοδοτεί το ιστορικά ανώριμο και ανέφικτο αυτού του σκοπού βάσει των διαθέσιμων όρων και ορίων. Η ιστορική διαδικασία κινείται βάσει των στατιστικά πλέον πιθανών τάσεων στην εκάστοτε εποχή και συγκυρία, με την ανάδειξη, την εμπλοκή ή απεμπλοκή αντίστοιχων μέσων, τρόπων και υποκειμένων.

Οι δυνατότητες παλινόρθωσης του ιστορικά παρωχημένου καθεστώτος είναι αντιστρόφως ανάλογες του εύρους και του βάθους των αλλαγών που έχει επιφέρει η επανάσταση. Η ισχύς, το εύρος και το βάθος των μετασχηματισμών που επέφερε η Οκτωβριανή Επανάσταση φαίνονται και από τη βιωσιμότητα των κληροδοτημάτων της, τα οποία η νεοπαγής αστική τάξη πασχίζει εδώ και πάνω από τρεις δεκαετίες να ανατρέψει, να καταστρέψει, να αμαυρώσει, να στρεβλώσει ή/και να καπηλευθεί κατά περίπτωση. Στα κληροδοτήματά της θα πρέπει να συμπεριληφθεί και ο διεθνής της αντίκτυπος στη ζωή των εργαζομένων και του απλού λαού, στους αγώνες για εργασιακά δικαιώματα και κοινωνικές κατακτήσεις, στα αντιιμπεριαλιστικά και αντιαποικιοκρατικά απελευθερωτικά κινήματα κ.ο.κ.

Εδώ γίνεται λόγος πρωτίστως για εσωτερικά προβλήματα που προκύπτουν απ' τις εσωτερικές αντιφάσεις της οικονομίας και της κοινωνίας της ΕΣΣΔ, η αδυναμία επίλυσης των οποίων δημιούργησε τους όρους για την αλλαγή ηγεσίας και πολιτικής στρατηγικής.

Αυτό δεν σημαίνει ότι δεν υφίστανται εξωτερικοί όροι, ιμπεριαλιστικές πιέσεις και παρεμβάσεις διαφόρων τύπων και επιπέδων και συγκεκριμένου τύπου τάσεις, συμφέροντα και σκοπιμότητες στην κορυφή της ηγεσίας του ΚΚΣΕ και της ΕΣΣΔ. Τουναντίον. Ιστορική διαδικασία χωρίς υποκείμενο υπάρχει μόνο στη νοσηρή φαντασία της οπορτουνιστικής απολογητικής του καθεστώτος του κεφαλαίου.

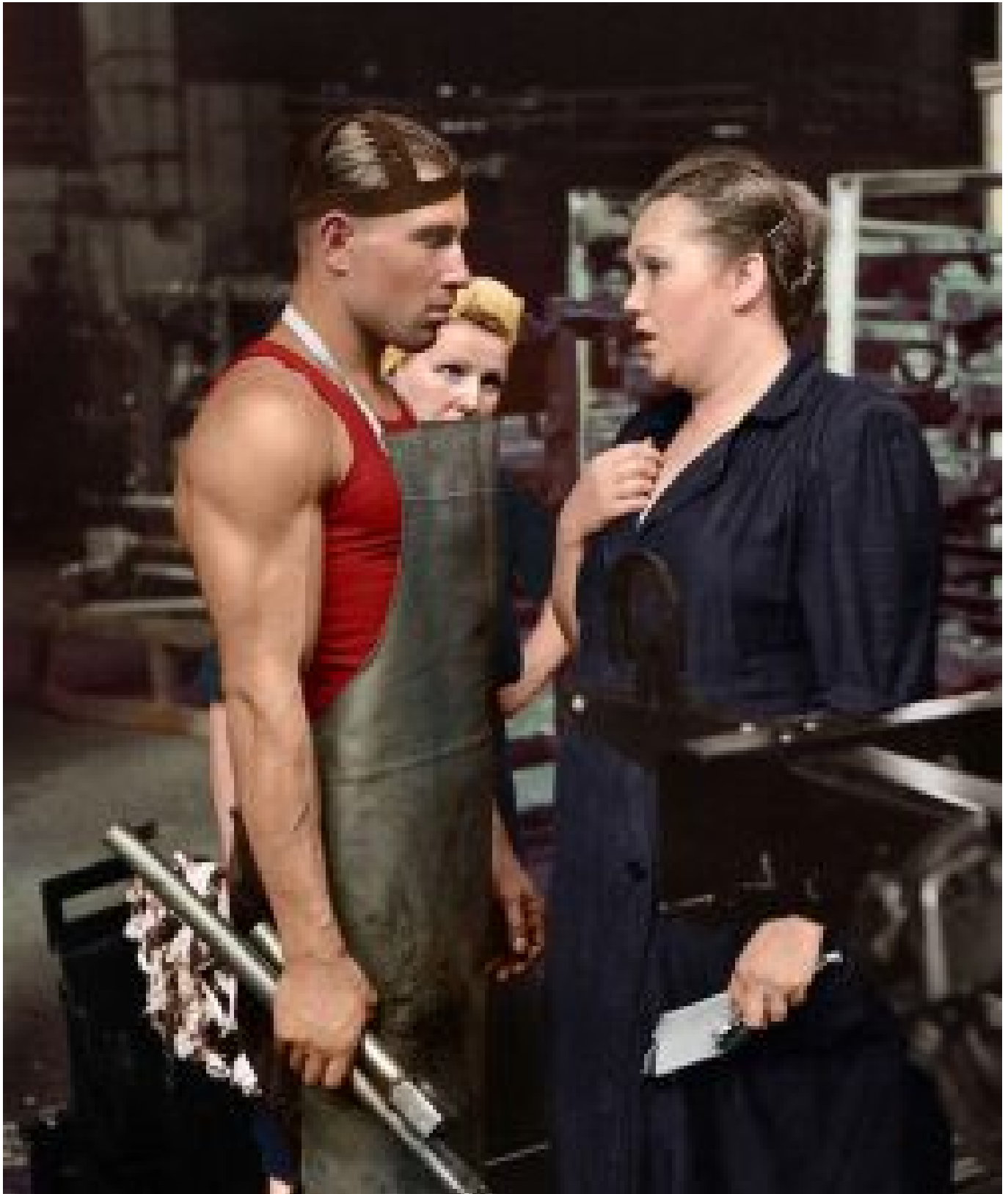
Ωστόσο, οι όποιοι εξωτερικοί όροι, ιμπεριαλιστικές πιέσεις και παρεμβάσεις και οι ιδιοτελείς τάσεις, συμφέροντα και σκοπιμότητες υποκειμένων, εάν δεν ενταχθούν οργανικά στην σφαιρική και συστηματική εξέταση πρωτίστως των αντικειμενικών νομοτελών και συγκεκριμένων ιστορικών όρων, δεν μπορούν να εξηγηθούν σε ορθολογικό επιστημονικό πλαίσιο.

Δεν έχουμε εδώ μηχανιστικού τύπου αυθαίρετες «ανατροπές».

Καμία κακόβουλη εξωτερική παρέμβαση ή/και αυθαίρετη, προδοτική, ιδιοτελής κ.λπ. υποκειμενική εμπρόθετη δράση δεν μπορεί να αποφέρει από μόνη της ιστορικά αποτελέσματα με όρους συσχετισμού δυνάμεων, εάν δεν εδράζεται σε υπαρκτούς αντικειμενικούς όρους, αντιφάσεις και πραγματικά ανεπίλυτα προβλήματα της ιστορίας.

Η αντεπανάσταση είναι συνιστώσα της αντιφατικής διαλεκτικής της ανάπτυξης και

προβάλλει ως εκ των πραγμάτων «διόρθωση» τάσεων της ιστορικής ανάπτυξης, οι οποίες δεν μπορούν πλέον να έχουν άγουσα θέση και ρόλο στην κοινωνία.

□ Για την ιδιοτυπία της εργατικής τάξης και της δημόσιας διοίκησης στον πρώιμο σοσιαλισμό.

Εδώ απαιτούνται ορισμένες διευκρινίσεις. Παρά τις γενικές ομοιότητες, η

σοσιαλιστική δημόσια διοίκηση δεν ταυτίζεται με την κεφαλαιοκρατική. Το ίδιο ισχύει τόσο για τα φαινόμενα γραφειοκρατικοποίησης του διοικητικού μηχανισμού όσο και για τα κόμματα εξουσίας του πρώιμου σοσιαλισμού και ιδιαίτερα για το ΚΚΣΕ.

Οι περισσότερες προσεγγίσεις εξετάζουν την γραφειοκρατία δαιμονολογικά, αγνοώντας τις υλικές – αντικειμενικές νομοτέλειες που διέπουν την ύπαρξη και τη λειτουργία της. Αγνοούν π.χ. την θεμελιώδη θέση του μαρξισμού που εξετάζει τη γραφειοκρατία ως νομοτελές αποτέλεσμα του κοινωνικού καταμερισμού εργασίας, θέσεων και ρόλων, των διαφορών και αντιθέσεων μεταξύ ατομικών, ομαδικών και κοινωνικών συμφερόντων. Έκφραση αυτών των διαφορών (αντιθέσεων κ.λπ..) είναι και το γεγονός ότι σημαντικό μέρος του πληθυσμού εργάζεται χάριν του μισθού της εργασίας.

Με την διεξαγωγή της σοσιαλιστικής επανάστασης, την κατάκτηση της πολιτικής εξουσίας από την εργατική τάξη (δικτατορία του προλεταριάτου, συντριβή της αστικής κρατικής μηχανής) και την εγκαθίδρυση της κοινωνικής ιδιοκτησίας επί των μέσων παραγωγής, ακόμα και με τη μορφή της κρατικής ιδιοκτησίας, δρομολογείται η άρση των όρων ύπαρξης και αναπαραγωγής της εργατικής τάξης ως τάξης. Η τελευταία υφίσταται στο βαθμό που η ζωντανή εργασία μετατρέπεται σε εμπόρευμα και για να αναπαραχθεί είναι υποχρεωμένη να εμπλακεί στην παραγωγή, να ενεργοποιεί την τελευταία θέτοντας σε λειτουργία την νεκρή εργασία, τους κεφαλαιοκρατικούς εμπράγματα όρους της παραγωγής. Στο βαθμό που με τους σοσιαλιστικούς μετασχηματισμούς η αστική τάξη εξαλείφεται (εκπίπτει) ως τάξη, ο αντίποδάς της στη διαλεκτική αντιφατική σχέση παραγωγής του κεφαλαίου, η εργατική τάξη δεν μπορεί να υφίσταται αμετάβλητη, όπως ήταν στην κεφαλαιοκρατία. Δρομολογείται η διαδικασία άρσης των ταξικών ανταγωνισμών και -άρα- των τάξεων ως κληροδοτημάτων της προεπαναστατικής περιόδου.

Αλλά και η δημόσια διοίκηση επί σοσιαλισμού διαφέρει ριζικά, μιας και εξυπηρετεί πλέον ταξικά συμφέροντα της κοινωνίας με επικεφαλής την υπό μετασχηματισμό/άρση εργατική τάξη. Επιπλέον, λόγω της σχεδιοποιημένης οργάνωσης και ανάπτυξης οικονομίας και κοινωνίας (μέσω του καθοριστικού στο σοσιαλισμό ρόλου της κεντρικής επιστημονικής σχεδιοποίησης των στρατηγικής σημασίας παραγωγικών διαδικασιών), υπάρχει μια ιστορικά πρωτόγνωρη σύμφυση οικονομίας και δημόσιας διοίκησης, βάσης και εποικοδομήματος, δεδομένου ότι η διοίκηση υπεισέρχεται στον κορμό των σοσιαλιστικών σχέσεων παραγωγής, μέσω της κεντρικής σχεδιοποίησης μετατρέπεται σε σχέση παραγωγής και σε ιδιότυπη παραγωγική δύναμη.

Είναι μεταφυσική που παραπέμπει σε καθαρό προυντονισμό η αντίληψη που βλέπει τον σοσιαλισμό σαν ένα καπιταλισμό, στον οποίο ως δια μαγείας εξαλείφονται τα αρνητικά (π.χ. το κεφάλαιο, η αστική τάξη) ενώ απομένουν αμετάβλητα στο ακέραιο και στο διηνεκές τα «θετικά» (π.χ. η εργατική τάξη ως τέτοια, το κόμμα της ως τέτοιο κ.λπ.)...

Βάσει των παραπάνω, στον πρώιμο σοσιαλισμό δεν αλλάζει ριζικά μόνο η ταξική δομή της παραγωγής και της κοινωνίας, αλλά και η δημόσια διοίκηση και το κράτος συνολικά, η πολιτική και το πολιτικό σύστημα συνολικά. Τα κόμματα (όπου υπάρχουν πολλά) αλλάζουν. Το ίδιο το επαναστατικό κόμμα της εργατικής τάξης που οδήγησε την τάξη και τους συμμάχους της στην νίκη της επανάστασης, αλλάζει σταδιακά, στο βαθμό που αλλάζει η ταξική δομή, αίρεται ο

ανταγωνισμός, αλλάζει και η ίδια η εργατική τάξη. Ακόμα και εάν υπάρχουν εκατομμύρια ανθρώπων που εργάζονται για τον μισθό, σε ένα σύστημα στο οποίο συνταγματικά απαγορεύεται η ανεργία, ενώ διασφαλίζονται πρωτόγνωρα δικαιώματα και απολαβές για τους εργαζόμενους από την σχεδιασμένη ανάπτυξη, μπορεί άραγε η εργασιακή δύναμη να θεωρείται εμπόρευμα; Μπορεί μια τάξη εργαζομένων, η εργασιακή δύναμη των οποίων δεν είναι εμπόρευμα, να θεωρείται εργατική τάξη με τον κλασικό ορισμό της επί κεφαλαιοκρατίας;

Το ίδιο το κόμμα της εργατικής τάξης στο σοσιαλισμό μετεξελίσσεται σε κάτι άλλο. Σε οργάνωση της πρωτοπορίας των οικοδόμων του σοσιαλισμού με επιτελικές διοικητικές και ιδεολογικές λειτουργίες, σε οργανικό συστατικό στοιχείο της σοσιαλιστικής δημόσιας διοίκησης, επιφορτισμένο με ειδικά καθήκοντα και υποχρεώσεις έναντι της κοινωνίας. Ακόμα και σε επίπεδο βάσης, στην καθημερινή ζωή των ανθρώπων, π.χ. ήταν συνηθισμένο το φαινόμενο απεύθυνσης μιας γυναίκας μάνας στην Επιτροπή Περιφέρειας του ΚΚΣΕ παραπονούμενη για προβλήματα που προκαλούσε στην οικογένεια ο σύζυγός της με την συμπεριφορά του, με την προσδοκία συνετισμού του από την συλλογικότητα των μελών...

Στο βαθμό που γραφειοκρατικοποιείται η διοίκηση και το κόμμα, αναδεικνύονται στο προσκήνιο παρασιτικά εκφυλιστικά φαινόμενα, όπως π.χ. η ένταξη στο κόμμα και η αναρρίχηση στη διοικητική ιεραρχία κομφορμιστών, προς διασφάλιση της βολής και της σταδιοδρομίας τους, χάριν προνομίων και για την προώθηση ιδιοτελών σκοπιμοτήτων.

Το βασιζόμενο κατ' εξοχήν στην ιεραρχία, στον άνωθεν προσανατολισμό διοικητικό σύστημα μεταβαλλόταν επίσης ιστορικά. Η ιεραρχία της διοίκησης (και όχι απλώς ο συγκεντρωτισμός) προϋποθέτει και αναπαράγει και την ιεραρχία της γνώσης, της δημιουργικότητας κ.λπ. Από αυτή κατά κανόνα αποκλείονται οι υφιστάμενοι που υπερτερούν σε ικανότητες, ταλέντο κ.λπ.. από τους προϊστάμενους και κυρίως από τα στελέχη των ανωτέρων και ανωτάτων κλιμακίων. Τα κατώτερα κλιμάκια της τείνουν να περιορίζονται αποκλειστικά στην εκτελεστική λειτουργία, στην μετατροπή τους σε απλά γρανάζια ή/και σε ιμάντες

μετάδωσης. Ωστόσο, η τάση αυτή δεν απορρέει μονόπλευρα και καθοριστικά από την «λογική» κάποιου ανιστορικά θεωρούμενου μηχανισμού της διοίκησης της γραφειοκρατίας. Ένας τέτοιος ισχυρισμός λογικά καταλήγει σε καθαρό ιδεαλισμό.

Η ιεραρχία εκτελεστικών καθηκόντων, λήψης αποφάσεων, ελέγχου, εποπτείας κ.λπ. υπαγορεύεται καθοριστικά σε τελευταία ανάλυση από την ιεραρχία της τεχνολογικής υπαγωγής της εργασίας στην παραγωγική διαδικασία και από την αντίστοιχη οργάνωση της παραγωγής.

Η ιεραρχία της γραφειοκρατίας τροποποιεί σχετικά, ενισχύει, αναπαράγει και επεκτείνει στις υπόλοιπες σφαίρες της κοινωνικής ζωής, στις μορφές κοινωνικής συνείδησης κ.λπ. αυτή την ιεραρχία της παραγωγής και μόνο μέσα από τη δραστηριότητα των ανθρώπων, κατευθυνόμενη από την κοινωνική συνείδηση, μέσα από τη συνένωση και οργάνωση των ανθρώπων ως κοινωνικών υποκειμένων, καθώς επίσης και με τη βοήθεια συγκεκριμένων υλικών μέσων πραγματοποίησης αυτής της δραστηριότητας (δηλ. ως εποικοδόμημα) επενεργεί με τη σειρά της στην παραγωγική διαδικασία (θετικά ή αρνητικά, προοδευτικά ή συντηρητικά).

Όμως ο άνθρωπος δεν μπορεί ποτέ να μετατραπεί πλήρως σε γρανάζι, σε ιμάντα μετάδοσης. Ιδιαίτερα σε αυτή τη χώρα, στη συγκεκριμένη μετεπαναστατική περίοδο και με τους γνωστούς στόχους που μετατρεπόταν σε υλική δύναμη με τον ενθουσιασμό εκατομμυρίων ανθρώπων.

Επί σοσιαλισμού, παρά την όποια απόκλιση, η εξουσία ανήκει τελικά (όσο αναπτύσσεται η σοσιαλιστική οικοδόμηση) στην εργατική τάξη και ο προσανατολισμός της χώρας είναι ρητά σοσιαλιστικός, κομμουνιστικός.

Κατά την περίοδο που το δεδομένο ιεραρχικό σύστημα διοίκησης, η γραφειοκρατία, ανταποκρινόταν σε γενικές γραμμές στις ανάγκες ανάπτυξης της σοβιετικής κοινωνίας και τις προωθούσε, παρ' όλες τις στρεβλώσεις, τις εκδηλώσεις βουλησιαρχίας, τον αυταρχισμό κ.λπ., δεν ήταν σε θέση να εξαλείψει τη δημιουργική τάση, την προσωπικότητα. Αυτό αντανακλάται και στο ποίον των ηγετών τους οποίους αναδείκνυε σε διάφορες φάσεις της ιστορίας της.

Από τη στιγμή που παύει πλέον να συνειδητοποιεί πλήρως και να προωθεί τις ειδικότερες ανάγκες της σοσιαλιστικής ανάπτυξης, από τη στιγμή που αρχίζει να μετατρέπεται σε τροχοπέδη, σε φραγμό αυτής της ανάπτυξης, από τη στιγμή που στέκεται ανίκανη να προωθήσει την αναγκαία ανάπτυξη του κοινωνικού χαρακτήρα της παραγωγής βάσει της ανάπτυξης της επιστημονικής σχεδιοποίησης, με τις νέες τεχνολογίες, το όλο πλέγμα των σοσιαλιστικών σχέσεων παραγωγής, τη συμμετοχή, την ανάπτυξη της σοσιαλιστικής δημοκρατίας κ.λπ., αρχίζει γι' αυτήν η αντίστροφη μέτρηση, η διαδικασία αδρανειακής αναπαραγωγής του status της με όρους στερεοτυπικής κεκτημένης ταχύτητας, η διαδικασία συγχώνευσης των πλέον διεφθαρμένων τμημάτων της με την παραοικονομία, τη μαφία, η διαδικασία δηλαδή σήψης και διάλυση της.

□ Γραφειοκρατικός εκφυλισμός, αντεπαναστατική ηγεσία και νόμος της «πτωτικής τάσης» του βάθους και της εμβέλειας της ηγεσίας.

Η χρονίζουσα αδυναμία επίλυσης της βασικής αντίφασης του σοσιαλισμού προκάλεσε κρισιακά φαινόμενα, ιδιαίτερα έκδηλα κατά τα μέσα της δεκαετίας του 1980.

Η έλλειψη διορατικότητας, η παντελής ανικανότητα θεωρητικής πρόβλεψης (με την εργαλειακή χρήση της θεωρίας) και ο πραγματισμός της την οδηγούσαν στην λήψη σπασμωδικών μέτρων με τη μέθοδο του «βλέποντας και κάνοντας» και τελικά στον περιορισμό της ενασχόλησης της σε διαδικασίες κατ' εξοχήν αναπαραγωγής του status της και του παρασιτισμού της.

Τότε είναι που μερίδα της κορυφής του μηχανισμού συνειδητοποιεί ότι για να επιβιώσει (για να διασώσει αυτό το status) πρέπει να μεταβάλει τη θέση της και τη θέση των κατ' εξοχήν ερεισμάτων της π.χ. της παραοικονομίας και της μαφίας). Τότε το πλέον διεφθαρμένο, το «φωτισμένο», το τεχνοκρατικό τμήμα της καταλήγει στο συμπέρασμα ότι πρέπει πλέον να καταστρέψει το σύστημα από τα μέσα, ότι πρέπει να αποδομήσει το σοσιαλισμό.

Στην φύση, όπως και στην ιστορία δεν υπάρχουν κενά και απουσία κίνησης. Το έλλειμα αντικειμενικών όρων και συγκροτημένου υποκειμένου για την επίτευξη ενός σκοπού-τάσης, αφ' ενός μεν, σηματοδοτεί το ιστορικά ανώριμο και ανέφικτο αυτού του σκοπού βάσει των διαθέσιμων στην εποχή και στη συγκυρία όρων και ορίων, αφ' ετέρου δε, οδηγεί στην δρομολόγηση αντίθετου/αντίρροπου σκοπού-τάσης, ακόμα και εάν δεν υφίσταται πλήρως συγκροτημένο υποκείμενο για αυτό. Ο δυνάμει αντίθετος του αρχικού σκοπός ως τάση ανοίγει δρόμο μέσω της σύγχυσης και της απροσδιοριστίας σκοπών, μέσω αντεστραμμένων μορφών της πραγματικότητας, ποικίλων φετιχισμών και αυταπατών των μαζών, αλλά και

ηγετικών κλιμακίων. Σε τέτοιες κρισιακές καμπές αντεπαναστατικής «διόρθωσης» μιας ημιτελούς και μονομερούς πορείας επαναστατικών μετασχηματισμών, η πραγματική πρόοδος προβάλλει και εκλαμβάνεται μαζικά ως «συντήρηση» και «οπισθοδρόμηση», η αριστερά ως δεξιά, η αντεπανάσταση ως επανάσταση κ.ο.κ.

Σε αυτή τη φάση, με όρους χειραγωγήσεων κορυφών, ανακλύπει και η αλλαγή ηγεσίας και πολιτικού προσανατολισμού (για την κλιμάκωση της περεστρόικα και συνολικά της αντεπανάστασης, βλ. βιβλιογραφία).

Η σταδιοδρομία των πρωταγωνιστών αυτών των αντεπαναστατικών εγχειρημάτων είναι εξαιρετικά διδακτική.

Εξέχοντα πρωταγωνιστικό ρόλο έπαιξε στο έργο της αντεπανάστασης ο Μ. Γκορμπατσώφ.

Ο Μιχαήλ Γκορμπατσώφ ήταν γόνος αγροτών, με καταγωγή από την περιοχή Σταυρούπολη της Ουκρανίας. Γεννήθηκε 2.3.1931 στο χωριό Πριβόλνογιε της περιοχής Κρασονογκβαρντέισκι της Περιφέρειας Σταυρούπολης (τότε Περιφέρεια Βόρειου Καυκάσου). Ο πατέρας του ήταν ο Σεργκί Αντρέεβιτς Γκορμπατσώφ (1909-1976) ήταν Ρώσος, η μητέρα του ήταν η Μαρία Παντελέγιεβνα Γκόπκαλο (1911-1993) ήταν Ουκρανή. Ο πατέρας του συμμετείχε στον Μεγάλο Πατριωτικό Πόλεμο. Είχε τραυματιστεί στο μέτωπο, και είχε τιμηθεί με το Τάγμα του Κόκκινου Αστέρα και ένα μετάλλιο «ανδρείας». Είχε ενταχθεί στο κόμμα. Εργαζόταν ως χειριστής θεριζοαλωνιστικών μηχανών και οδηγός τρακτέρ. Από απλός εργάτης κατάφερε να γίνει εργοδηγός.

Ο παππούς του, Αντρέι Μοϊσέγεβιτς Γκορμπατσώφ, ήταν ιδιώτης αγρότης που είχε αρνηθεί να ενταχθεί στο Κολχόζ [Συνεταιρισμό αγροτών]. Την άνοιξη του 1934 συνελήφθη επειδή δεν έσπειρε τη γη (δεν είχε σπόρους) και ως σαμποτέρ στάλθηκε για καταναγκαστική εργασία σε στρατόπεδο ξυλείας στην περιοχή του Ιρκούσκ. Μετά την πρόωρη αποφυλάκισή του το 1936 λόγω καλής εργασίας και διαγωγής, εντάχθηκε στο Κολχόζ, όπου εργάστηκε για το υπόλοιπο της ζωής του.

Ο παππούς του από τη μητέρα του, αγρότης Παντελή Εφίμοβιτς Γκόπκαλο, συνελήφθη το 1937 ως μέλος της αντεπαναστατικής οργάνωσης Δεξιών-Τρότσκιστών. Το 1938 αθώωθηκε και αφέθηκε ελεύθερος και το 1939 έγινε πρόεδρος της συλλογικής εκμετάλλευσης στο Πριβόλνογιε. Βάσει αφηγήσεων του ίδιου του Μ. Γκορμπατσώφ, οι αφηγήσεις του παππού του ήταν ένας από τους παράγοντες που τον έκαναν αντισοβιετικό.

Ως μαθητής, από 13 ετών, εργαζόταν στον σταθμό μηχανημάτων και τρακτέρ του Κολχόζ. Σε ηλικία 15 ετών έγινε βοηθός χειριστή θεριζοαλωνιστικής μηχανής. 17 ετών, το 1948 του απονεμήθηκε το Τάγμα του Κόκκινου Λάβαρου της Εργασίας.

Το 1950 έγινε δεκτός στη Νομική Σχολή του Κρατικού Πανεπιστημίου Λομονόσοφ της Μόσχας χωρίς εξετάσεις. Μετά την αποφοίτησή του, το 1955, τοποθετήθηκε στην Εισαγγελία της περιοχής Σταυρούπολης, αλλά δεν του ανατέθηκε κάποια αποστολή, καθώς είχε ως επαγγελματικό στέλεχος στα όργανα του Κομμουνιστικού Κόμματος και της Κομσομόλ. Το 1955-62 εργάστηκε ως αναπληρωτής επικεφαλής του τμήματος προπαγάνδας της περιφερειακής επιτροπής Σταυρούπολης της Κομσομόλ, 1^{ος} γραμματέας της κρατικής επιτροπής Σταυρούπολης της Κομσομόλ και στη συνέχεια 2^{ος} και 1^{ος} γραμματέας της περιφερειακής επιτροπής της Κομσομόλ.

Πήρε δεύτερο πτυχίο το 1967 μετά την αποφοίτησή του δι' αλληλογραφίας από τη Σχολή Οικονομικών Επιστημών του Γεωργικού Ινστιτούτου της Σταυρούπολης ως γεωπόνος-οικονομολόγος. Έγινε μέλος του ΚΚΣΕ από το 1952.

Το 1953 ο Μ.Σ. Γκορπατσόφ παντρεύτηκε τη Ραΐσα Μαξίμοβνα Τιταρένκο (1932-1999) – τότε φοιτήτρια στη Φιλοσοφική Σχολή του Κρατικού Πανεπιστημίου της Μόσχας (Τμήμα Επιστημονικού Κομμουνισμού).

Στα ανώτατα κλιμάκια της ηγεσίας τον ανέδειξαν βασικά δύο κρατικά και κομματικά στελέχη: ο επί μακρόν Υπουργός Εξωτερικών της ΕΣΣΔ Αντρέι Γκρομικό και ο επικεφαλής της Κρατικής Επιτροπής Ασφαλείας της ΕΣΣΔ Γιούρι Αντρόποφ. Από μόνο του αυτό το γεγονός προβληματίζει τουλάχιστον σε ό,τι αφορά την αντίληψη της κατάστασης από τα εν λόγω στελέχη και τα τότε κριτήρια ανάδειξης στελεχών...

Διετέλεσε Γενικός Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του ΚΚΣΕ (11 Μαρτίου 1985 – 24 Αυγούστου 1991), Πρόεδρος του Προεδρείου του Ανώτατου Σοβιέτ της ΕΣΣΔ (1 Οκτωβρίου 1988 – 25 Μαΐου 1989), Πρόεδρος του Ανώτατου Σοβιέτ της ΕΣΣΔ (25 Μαΐου 1989 – 15 Μαρτίου 1990), Πρόεδρος της ΕΣΣΔ (15 Μαρτίου 1990 – 25 Δεκεμβρίου 1991).

Αναρριχήθηκε στην ιεραρχία της κομματικής/κρατικής εξουσίας με την γνωστή μέθοδο που επικρατεί σε κάθε γραφειοκρατικά εκφυλιζόμενο μηχανισμό που

μετατρέπεται σε καθεστώς: γλείφοντας τους ανώτερους, έρποντας καιροσκοπικά-κομπορμιστικά, χειριζόμενος εργαλειακά ανθρώπους και περιστάσεις, πατώντας αδίστακτα επί πτωμάτων, δίχως αρχές, με την κτηνώδη υπολογιστική ιδιοτέλεια ως μπούσουλα, πασπαλίζοντας κάθε αντεπαναστατικό/διαλυτικό βήμα με ένα κυκεώνα εκλεκτικισμού και αναθεώρησης κάθε ίχνους διαλεκτικής και μαρξισμού, ανάγοντας τελικά το «ιδεολογικό πλαίσιο» αναφοράς του σε ένα συνονθύλευμα αστικών και μικροαστικών προκαταλήψεων/ιδεολογημάτων.

Επηρεμένος νάρκισσος, πολιτικάντης δημαγωγός και καριερίστας, ευθυνόφοβος, ανίκανος να αρθεί στο ύψος των καθηκόντων της τότε ΕΣΣΔ-υπερδύναμης, εγκλωβισμένος στην σκοπιμότητα της αυτοπροβολής και δημόσιας εικόνας του, έβλεπε κάθε κρατική υπόθεση υπό το πρίσμα του ιδιοτελούς οφέλους που μπορούσε να αποκομίσει. Ενεργοποίησε αστικού τύπου μηχανισμό «δημοσίων σχέσεων» και image makers για την αυτοπροβολή του, έδινε έμφαση στα ακριβά ενδύματα, υποδήματα και ενδιαιτήματα ενώ, για τους ίδιους σκοπούς, υιοθέτησε το «χαμόγελο της επιτυχίας» του αμερικανικού μάρκετινγκ...

Όλα αυτά τα προσωπικά του γνωρίσματα «έδεναν» οργανικά με τα καθήκοντα της αστικής αντεπανάστασης.

Τα αντεπαναστατικά εκφυλιστικά, διαλυτικά και καταστροφικά καθήκοντα της αφετηρίας της αστικής αντεπανάστασης απαιτούν αντίστοιχες «ηγετικές» ιδιότητες, ανάγλυφα συμπυκνωμένες σε αδίστακτα εγκληματικά υποκείμενα, τύπου Γκορμπατσόφ, Γιέλτσιν και όλου του εσμού αθλιότητας που στελέχωσε και πλαισίωσε αυτή τη διαδικασία.

Εδώ επιβεβαιώνεται ο νόμος της πτωτικής τάσης εμβέλειας και βάθους της ηγεσίας όσο κλιμακώνεται ο αντεπαναστατικός εκφυλισμός ενός γραφειοκρατικοποιημένου μηχανισμού ως επιμέρους έκφανση ενός ευρύτερου και βαθύτερου νόμου: της ανάδειξης και επιλογής ηγετικών μορφών σε συνάρτηση με τα συγκεκριμένα ιστορικά καθήκοντα που εγείρονται ενώπιον της κοινωνίας στην εκάστοτε εποχή και συγκυρία.

Όπως έγραφα και τότε, παρατηρώντας και αναστοχαζόμενος εκ του σύνεγγυς τα γεγονότα στην ΕΣΣΔ (ως φοιτητής και αργότερα ως υπ. διδάκτωρ στο Πανεπιστήμιο Λομονόσοφ της Μόσχας 1982-1991), ο σκοπός και το περιεχόμενο κάθε διοικητικού μηχανισμού ανακύπτει και τίθεται έξω από αυτό το μηχανισμό.

Όταν ο μηχανισμός αυτός φτάνει σε ένα τέτοιο σημείο αυτονόμησης που αρχίζει να «δουλεύει» στο «ρελαντί» για τον εαυτό του, από μέσο τείνει να μετατραπεί σε αυτοσκοπό και τελικά το καταφέρνει. Τότε είναι που αντικειμενικά και πρακτικά η κορυφή του μηχανισμού παραιτείται από το σκοπό την εκπλήρωση του οποίου προωθούσε κάποτε στον ένα ή στον άλλο βαθμό.

Όμως η αναπαραγωγή του εαυτού του, σπουδή για εδραίωση και διαίωνιση της βολής και του παρασιτισμού του μηχανισμού, μόνο ως αυτοαναφορική αυταπάτη των επηρεμένων συστατικών στοιχείων αυτού του μηχανισμού μπορεί να υπάρξει. Κανένας οργανωτικός μηχανισμός δεν μπορεί να υφίσταται και να λειτουργεί ως αυθύπαρκτος και «εσωστρεφής» στην αυτοαναφορικότητά του, ως «βραχυκυκλωμένη» μορφή/δομή, αποκομμένη από το ταξικό, κοινωνικό περιεχόμενό της.

Όταν λοιπόν μέσα από αλλεπάλληλες κλιμακωτές διολισθήσεις, αυτός ο μηχανισμός

(δομή/μορφή) παραιτείται από την προώθηση του πάλαι ποτέ αρχικού σκοπού (της επανάστασης, των συνεπών επαναστατικών μετασχηματισμών), ορισμένου περιεχομένου κοινωνικής αναφοράς, συνοδευόμενου από αντίστοιχη ιδεολογία, είτε πάυει να υφίσταται ως μηχανισμός οργάνωσης και διοίκησης (οπότε μετατρέπεται σε κάτι άλλο, εντάσσεται σε συγκεκριμένες τάξεις, κοινωνικές ομάδες) είτε/και η παραίτηση του αυτή από το προηγούμενο περιεχόμενο, τον οδηγεί αυτόματα και αντικειμενικά στην υιοθέτηση κάποιου άλλου σκοπού, κάποιου άλλου περιεχομένου και ιδεολογίας, κατά κανόνα δε των εκ διαμέτρου αντίθετων από ταξικής σκοπιότητας συμφερόντων, της αστικής αντεπανάστασης.

Βλέπουμε λοιπόν ότι η σοβιετική γραφειοκρατία (ακριβέστερα, τα πλέον διεφθαρμένα τμήματα της, διότι έχουμε να κάνουμε με τρομερά ανομοιογενές φαινόμενο) από την ανικανότητα της να προωθήσει τους σκοπούς της σοσιαλιστικής οικοδόμησης, το κομμουνιστικό περιεχόμενο, διαμέσου της κρίσης που προκαλούν αλληπάλληλες διολισθήσεις από την κομμουνιστική στρατηγική, στη βάση του «βλέποντας και κάνοντας» ή στα τυφλά, περνά στην παραίτηση από αυτή και τελικά, στην απροκάλυπτη υιοθέτηση των σκοπών και του περιεχομένου της καπιταλιστικής παλινόρθωσης.

Παρατηρούμε λοιπόν εδώ ένα ιδιότυπο αδήριτο νόμο της «πτωτικής τάσης» του βάθους και της εμβέλειας της προσωπικότητας που ηγείται και χαρακτηρίζει το ποιόν, τους σκοπούς/στόχους και την ιστορική λειτουργία που εκ των πραγμάτων διεκπεραιώνει ο μηχανισμός της διοίκησης.

Από τις πρώτες ηγεσίες των μπολσεβίκων, που ήταν πραγματικά επιτελεία λαμπρών προσωπικοτήτων, επιστημόνων – επαναστατών με διεθνή ακτινοβολία, φτάνουμε σταδιακά στην πλήρη απουσία προσωπικότητας στη μαριονέτα (Τσερνιένκο).

Ακόμα και στην περίπτωση του ιδιοφυούς ηγέτη της ΕΣΣΔ και της αντιφασιστικής νίκης Στάλιν, στην περίοδο της λεγόμενης «προσωπολατρίας», η ηγετική προσωπικότητα (παρά τη σημερινή συγκυριακή υστερία με αντίθετο πρόσημο) κάθε άλλο παρά στερούνταν περιεχομένου. Παρά την ιδιοτυπία της πρόσληψης και εφαρμογής της επαναστατικής θεωρίας και μεθοδολογίας απ' τον Στάλιν (που απαιτεί ειδική εξέταση), τα ιστορικά κεκτημένα αυτής της περιόδου είναι αντικειμενικά στην αντιφατικότητά τους, τόσο για την ΕΣΣΔ, όσο και για το παγκόσμιο επαναστατικό κίνημα.

Ακολουθεί με διακυμάνσεις μια αλληλουχία ηγεσιών, που επιβεβαιώνει τον προαναφερθέντα ιδιότυπο αδήριτο νόμο της «πτωτικής τάσης» του βάθους και της εμβέλειας των ηγετικών προσωπικοτήτων, αρχής γενομένης απ' τον Ν. Χρουστσόφ...

Όταν δε τίθεται πλέον ο στόχος της πλήρους αποδόμησης του σοσιαλισμού, της αντεπαναστατικής καταστροφής της ΕΣΣΔ, σύμφωνα με τους εσωτερικούς νόμους του διοικητικού συστήματος, επικεφαλής πρέπει να τεθεί μια μετριότητα κατ' εξοχήν βοναπαρτικού-τυχοδιωκτικού χαρακτήρα, ο πρώτος καταστροφέας (βλέπε Γκορμπατσώφ και Γιέλτσιν).

Το όλο παρουσιαστικό του Γκορμπατσώφ, η μικροαστική μανία αυτοπροβολής του, ο άθλιος «δημόσιος λόγος» του (κακοποίηση της ρωσικής γλώσσας, της λογικής και του πολιτισμού, την οποία καλλώπιζαν οι διερμηνείς για ευνόητους λόγους), τον καθιστούσαν συμπύκνωση/προσωποποίηση της καιροσκοπικής ιδιοτελούς σκοπιμότητας και της βολής του σάπιου γραφειοκράτη.

Πολλοί τότε γοητεύτηκαν από τον «καινοτόμο ηγέτη».

Κάποιοι ακόμα πίνουν νερό στο όνομά του...

Ακόμα και μεταξύ αποφοίτων ΑΕΙ της ΕΣΣΔ εξακολουθούν να υπάρχουν τέτοιες διαθέσεις, ιδιαίτερα σε άτομα που αναχώρησαν πριν να βιώσουν τις τραγικά καταστροφικές επιπτώσεις της περεστρόικα στη ζωή των σοβιετικών ανθρώπων...

Αλέκα Παπαρήγα: «Οι ιδέες της Περεστρόικα συμβάλλουν σημαντικά στην ανάπτυξη της σύγχρονης θεωρίας του σοσιαλισμού, έκαναν το σοσιαλισμό πιο ελκυστικό» (Πράβδα 25.6.1991). Προσφέρει στον Γκορμπατσόφ ένα αγαματίδιο του μυθικού ήρωα Ηρακλή, που συμβόλιζε το «μυθικό, ηράκλειο έργο που επιτελούσε».

Ηγέτες άλλων Κ.Κ. έπλεκαν το εγκώμιό του, βλέποντας στην αντεπανάσταση/περεστρόικα την «επαναστατική ανανέωση του σοσιαλισμού».

Ανερχόμενοι ηγετίσκοι αναζητούσαν το χρίσμα του.

Η χρόνια απουσία επαναστατικής θεωρίας αλλά και στοιχειώδους ταξικού κριτηρίου, η απεμπόληση της επιστημονικής διαλεκτικής προσέγγισης με τον εθισμό στην εργαλειακή χρήση της «θεωρίας» ως αποθεματικού για εκ των υστέρων «ιδεολογική επένδυση/πλαισίωση» των εκάστοτε προειλημμένων αποφάσεων μηχανισμών, σε συνδυασμό με την κεκτημένη ταχύτητα της παγιωμένης αποδοχής κάθε «γραμμής» από την «πάντα έγκυρη και έγκριτη» ηγεσία του ΚΚΣΕ και της ΕΣΣΔ, δημιούργησαν γόνιμο έδαφος και ευήκοα ώτα για τις αναθεωρητικές αρλούμπες και την ακατάσχετη/ανεργμάτιστη φλυαρία του Γκορμπατσόφ και των ομοίων του.

Τα «έργα» του (κατά κανόνα γραμμένα από πρόθυμους της «ιδεολογικής επιτροπής» του μηχανισμού της Κ.Ε. του ΚΚΣΕ και παρατρεχάμενη διανόηση από την Ακαδημία Επιστημών και τα Α.Ε.Ι.) μεταφράζονταν, εκδίδονταν και προάγονταν μαζικά στον

ημερήσιο και περιοδικό τύπο και από τους εκδοτικούς οίκους των κατά τόπους Κ.Κ.

Όσοι δε διέβλεπαν βάσει της επαναστατικής θεωρίας/μεθοδολογίας και τολμούσαν από τότε, να ειδοποιούν για τον αντεπαναστατικό όλεθρο που πρέσβευαν η «περεστρόικα» και ο Γκορμπατσώφ, κατηγορούνταν και διώκονταν απηνώς ως «αντισοβιετικοί, αντικομματικοί, αντικομμουνιστές, προδότες, πράκτορες» κ.λπ.

Το πιο τραγικό είναι η ευλύγιστη και διαχρονικά ευέλικτη συστράτευση πολλών από τους τότε υμνητές Γκορμπατσώφ/περεστρόικα με νυν «νέες γραμμές», ενώ προσφεύγουν σε ίδιες και χειρότερες δομές συμπεριφοράς (σπίλωσης, συκοφάντησης, λιντσαρίσματος κ.λπ.) έναντι των αντιφρονούντων της εκάστοτε «νέας» επίσημης γραμμής που υπηρετούν άκριτα και διαχρονικά...

Ξεχωριστή μελέτη απαιτεί η ανάδειξη ηγετικών προσωπικοτήτων της κλιμακούμενης αστικής αντεπανάστασης στα μετά την πρωταρχική της εμφάνιση (ανάληψη εξουσίας εντός ΚΚΣΕ και ΕΣΣΔ από φορείς της το 1985) στάδια και ιδιαίτερα κατά τη διεκπεραίωση καθηκόντων θετικής πλέον κεφαλαιοκρατικής παλινόρθωσης, στο βαθμό που ολοκληρωνόταν το έργο της διάλυσης της ΕΣΣΔ και της πρωτόγνωρης ιστορικά πρωταρχικής συσσώρευσης του κεφαλαίου μέσω της ληστείας κεκτημένων του πρώιμου σοσιαλισμού.

Η κορύφωση της διαλυτικής φάσης και της σήψης είχε ως εμβληματική ηγετική μορφή τον αισχρό, τρισάθλιο και πιο εθελόδουλο στον ιμπεριαλισμό ακόμα και απ' τον Γκορμπατσώφ Μπ. Γιέλτσιν. Έναν άξεστο αρχομανή νάρκισσο, κοινό

απατεώνα, μέθυσο, διεφθαρμένο μέχρι το μεδούλι, με ακόρεστη ιδιοτέλεια, μέλος του Π.Γ. του ΚΚΣΕ, εμπορούμενο από απύθμενο αντισοβιετισμό/αντικομμουνισμό. Κορύφωση της αθλιότητας αυτού του ολετήρα, είναι ο λόγος του ενώπιον της Γερουσίας, της πολιτικής και πολιτειακής ηγεσίας των ΗΠΑ, όπου με έπαρση έδωσε αναφορά για την άπαξ και διά παντός απαλλαγή της ανθρωπότητας από τον κομμουνισμό με την δική του αποφασιστική συμβολή...

Μετά την κορύφωση της διαλυτικής φάσης, στο βαθμό που οι ευσεβείς πόθοι και οι φιλοδοξίες της νεοπαγούς ληστρικής αστικής τάξης για διεθνή σταδιοδρομία με οιονεί ιμπεριαλιστικές αξιώσεις, με όρους συναίνεσης με τους Δυτικούς «εταίρους» (αιτήματα για ένταξη στο ΝΑΤΟ, στην ΕΕ, στο G7, που με όρους προσκολλήσεως έγινε προσωρινά G7+1 κ.λπ.) ακυρώνονταν απαντωτά, προσκρούοντας στην ωμή άρνηση και καταστολή από τον ευρωατλαντικό ιμπεριαλισμό με επικεφαλής τις ΗΠΑ, η άρχουσα τάξη της Ρωσίας αλλάζει σταδιακά στάση.

Νέα καθήκοντα «συμμαζέματος», ενοποιημένης κεντρικής κεφαλαιοκρατικής δομής εγείρονται ενώπιον της κλιμακούμενης αντεπανάστασης, με αντίστοιχη συγκρότηση νέας, εξαιρετικά ογκώδους και αυταρχικής, κεφαλαιοκρατικής γραφειοκρατικής διοίκησης, με υπερενισχυμένη την προεδρική εκτελεστική εξουσία και τον ρόλο των ενστόλων (ενόπλων δυνάμεων και σωμάτων ασφαλείας). Τότε ήλθε ή ώρα ανάληψης καθηκόντων από ηγετική μορφή του πολιτικού προσωπικού της νεοπαγούς αστικής τάξης, με θητεία τόσο στα σοβιετικά όργανα των μυστικών υπηρεσιών, όσο και στην διεφθαρμένη αντεπαναστατική τοπική διοίκηση του Λένινγκραντ (Πετρούπολης) υπό τον Ανατόλι Σαμπτσάκ.

Ο φιλελεύθερος «κρατιστής» Β. Πούτιν, εμπορούμενος από την ...ευέλικτη «φιλοσοφία» του πραγματισμού, αναλαμβάνει τα ινία της εξουσίας με πυγμή, θέτοντας κάποιους κανόνες του παιχνιδιού στους ασύδοτους εκπροσώπους της νεοπαγούς ολιγαρχίας του κεφαλαίου. Ενδεικτική αυτού του πραγματισμού είναι τόσο η εργαλειακή χειραγώγηση και καταστολή της ένοπλης εξέγερσης του Ντονμπάς και της εκεί γενοκτονίας που μεθόδευαν οι ναζί της εκλεκτής ΗΠΑ-NATO-ΕΕ χούντας του Κιέβου επί 8 χρόνια, όσο και η όψιμη αξιοποίησή της σαν πιόνι στη σκακιέρα για τη διεξαγωγή της «Ειδικής Πολεμικής Επιχείρησης» στην Ουκρανία, από 24.2.2022.

Απλώς η ολιγαρχία του κεφαλαίου της νυν Ρωσίας τώρα διαπίστωσε ότι:

1. Εάν συνέχιζε κατά τα ειωθότα τα ενδοτικά παζάρια θα είχε σύντομα την τύχη του Σαντάμ και του Καντάφι.
2. Είναι σαφής η υποχώρηση του Ευρωατλαντικού άξονα υπό τις ΗΠΑ στον παγκόσμιο συσχετισμό οικονομικής, πολιτικής και στρατιωτικής ισχύος.
3. Είναι σαφής η άνοδος της Λ.Δ. Κίνας σε αυτό τον συσχετισμό και του υπό αυτήν διαμορφούμενου πόλου.
4. Η οικονομική ισχύς της Κίνας δεν έχει ακόμα και τα αντίστοιχα πολιτικά-στρατιωτικά κεκτημένα, εκτός από την σαφή υπεροχή της στο πολεμικό ναυτικό και σε ορισμένους άλλους τομείς.
5. Η νυν Ρωσία, αξιοποιώντας το κεκτημένο από την ΕΣΣΔ πολεμικό οπλοστάσιο και αναπτύσσοντας δρομολογημένα από τότε σχέδια με εναπομείνασα κεκτημένα ταχύτητα/παράδοση, έχει προς το παρόν σαφή ασύμμετρη υπεροχή σε ορισμένα υπερόπλα (υπερηχητικά κ.λπ.).
6. Η άξεστη πολιτική ΗΠΑ-Ευρωατλαντισμού την έσπρωξε στις αγκάλες της Λ.Δ. Κίνας.

□ Τι ήταν λοιπόν ο Γκορματσώφ και το σινάφι του; Προδότες, πράκτορες, δόλιοι υπονομευτές του σοσιαλισμού σε εντεταλμένη υπηρεσία; Πως παρεισφρέουν προδότες κ.λπ. σε κομματικές και κρατικές δομές;

Η απάντηση σε παρόμοια ερωτήματα έχει μεν κάποια σημασία, η οποία όμως δεν μπορεί να είναι πρωταρχική και καθοριστική για την ιστορία.

Είναι άκρως υποκειμενική-ιδεαλιστική η αντίληψη που ανάγει, π.χ., την αντεπανástαση που δρομολογήθηκε με την περεστρόικα είτε τη δεξιά στροφή μεγάλου μέρους πάλαι ποτέ επαναστατικών κομμάτων στην υποκειμενική προδοσία των πρωταγωνιστών αυτών των διαδικασιών (χωρίς βέβαια να υποτιμάται και αυτή η πλευρά).

Ωστόσο, αυτή η μάλλον συνομωσιολογική αντίληψη εμποδίζει την επιστημονική διερεύνηση των βαθύτερων συγκεκριμένων ιστορικών (διεθνών, ταξικών, οργανωτικών, θεωρητικών και ιδεολογικών) αιτίων αυτών των φαινομένων, συγκαλύπτει τα γενεσιουργά αίτιά τους, συμβάλλοντας εκ των πραγμάτων στην αναπαραγωγή τους, ίσως σε χειρότερη και τραγικότερη μορφή.

Δεν υπάρχουν τερατογενέσεις που να είναι προϊόντα άφογων συλλήψεων.

Η πείρα του εκφυλισμού ολόκληρων μαζικών κομμάτων -συμπεριλαμβανομένου και του σοσιαλδημοκρατικού κόμματος της Γερμανίας, που ιδρύθηκε με την άμεση καθοδήγηση των Μαρξ και Ένγκελς- της Β' Διεθνούς και οι αναλύσεις των κλασικών γι' αυτά τα φαινόμενα αποκτούν ιδιαίτερη επικαιρότητα σήμερα.

Η κλιμάκωση της ολικής μεταστροφής κομμουνιστικών κομμάτων στον αναθεωρητισμό ξεκινά από την κλιμακωτή διολίσθηση στην πρακτική υιοθέτηση όλο και πιο καθεστωτικών θέσεων στην υπηρεσία του κεφαλαίου και του ιμπεριαλισμού από ηγεσίες, οι οποίες φραστικά διακηρύσσουν με παρρησία (με ολοένα και πιο ασαφείς και αόριστες διατυπώσεις), την προσήλωσή τους στην «κομμουνιστική ορθοδοξία», στους «στρατηγικούς» στόχους και στο «μαρξισμό-λενινισμό», ενώ διατηρούν ευλαβικά και κάποια παραδοσιακά γνωρίσματα-σύμβολα (μαρτυρολόγια, ονομασία, σφυροδρέπανο κ.λπ.) που ενεργοποιούν συνειρμικά συναισθηματικές φορτίσεις, ικανές να καλλιεργούν την ψευδαίσθηση της γραμμικής και απρόσκοπτης συνέχειας των αρχικών επαναστατικών παραδόσεων.

Τα σύμβολα αυτά παίρνουν σταδιακά τη μορφή τελετουργικών-θρησκευτικών «εικονισμάτων». Μπορεί βέβαια κάποιοι κομμουνιστικοί στόχοι να παραμένουν με κάποιο τρόπο επτασφράγιστοι στο «εικονοστάσι» του προγράμματος. Όμως, όπως έλεγε ο Ένγκελς, «το επίσημο πρόγραμμα ενός κόμματος έχει λιγότερη σημασία από αυτό που το κόμμα πράττει στην πραγματικότητα»[\[1\]](#).

Μπορεί μεν να διατηρείται η επίφαση προλεταριακότητας, όμως η ηγεσία χειρίζεται τους όρους «προλεταριάτο» και «εργατική τάξη» ασκώντας παρεμφερή δημαγωγική κολακεία μ' αυτή που ασκούν οι αστοί πολιτικοί μετατρέποντας σε ιερή τη λέξη «λαός» και «υποκαθιστώντας την επαναστατική ανάπτυξη με φραστική υποκρισία περί επανάστασης»[\[2\]](#).

Στην πράξη όμως, γι' αυτούς «η ανατροπή του κεφαλαιοκρατικού συστήματος είναι υπόθεση του απώτερου μέλλοντος, που δεν έχει απολύτως καμία σημασία για τη σημερινή πολιτική πρακτική. Το ίδιο ισχύει και για την ταξική πάλη μεταξύ προλεταριάτου και αστικής τάξης. Στα χαρτιά παραδέχονται αυτή την πάλη, διότι θα ήταν απλώς αδύνατον πλέον να την αρνούνται, στην πράξη όμως την

κατευνάζουν, την αμβλύνουν, την αποδυναμώνουν...»[3].

Πρόκειται όμως για ανθρώπους «που ενώ κάνουν ότι είναι πολυάσχολοι και πολυπράγμονες, όχι μόνον οι ίδιοι δεν κάνουν τίποτε, αλλά πασχίζουν να εμποδίζουν να συμβεί οτιδήποτε άλλο εκτός από φλυαρίες... που με το φόβο τους μπροστά σε κάθε δράση τροχοπεδούσαν το κίνημα σε κάθε βήμα και τελικά το οδήγησαν σε ήττα, που ποτέ δεν βλέπουν την αντίδραση και εκπλήσσονται εξαιρετικά επειδή βρέθηκαν σ' ένα αδιέξοδο, απ' όπου είναι εξίσου αδύνατη και η αντίσταση και η φυγή. Είναι οι ίδιοι άνθρωποι που θέλουν να στριμώξουν την ιστορία στο μικροαστικό τους ορίζοντα, τους οποίους όμως η ιστορία ποτέ δεν λογαριάζει και βαδίζει το δρόμο της»[4].

Ο βαθμιαίος εθισμός της βάσης ενός κόμματος στην καιροσκοπική άσκηση μικροπολιτικών της στιγμής, η έντονη ιδεολογικοποίηση αυτής της πρακτικής με την καταϊγιστική προβολή της (από τα κομματικά και αστικά Μ.Μ.Ε.) ως της μόνης «ρεαλιστικής» εναλλακτικής και συγκεκριμένης πρότασης και η συστηματική εξουδετέρωση (διοικητικά, μέσω της διαστρέβλωσης, της αποσιώπησης και της ιδεολογικής τρομοκρατίας που οδηγούν στην οπαδοποίηση, στην αδρανοποίηση και τελικά στην ιδιώτευση) κάθε σοβαρού αντίλογου θα οδηγήσουν τελικά στη σαφή και ρητή απόρριψη ακόμα και αυτών των συμβόλων -«εικονισμάτων».

Το μέτρο, οι ρυθμοί και τα συγκεκριμένα βήματα διολισθήσεων στην κατεύθυνση του εκφυλισμού παραδοσιακών επαναστατικών κομμάτων επιλέγονται πάντοτε με κριτήριο την άσκηση μιας ελεγχόμενης χειραγώγησης της συνείδησης και της συμπεριφοράς των μαζών με έναν ιδεολογικό και πρακτικό μιθριδατισμό.

Χαρακτηριστικό είναι, π.χ., το γεγονός ότι αυτός που επιχείρησε αρχικά να απαντήσει στην αναθεωρητική επίθεση του Μπερνστάιν εξ ονόματος της μαρξιστικής ορθοδοξίας ήταν ο Κ. Κάουτσκι, μετέπειτα οπαδός του «σοσιαλιμπεριαλισμού», πολέμιος της μπολσεβίκικης επανάστασης και της τακτικής του ενιαίου μετώπου κατά του φασισμού της Γ' Διεθνούς, ο οποίος, ωστόσο, μέχρι το τέλος της ζωής του διατηρούσε τις «αγνές και τίμιες» προθέσεις του...

Έχει λοιπόν καθοριστική σημασία η τιμιότητα, η ατιμία ή/και η προδοσία ενός πάλαι ποτέ κομμουνιστή ηγέτη όπως π.χ. ο Γκορμπατσώφ; Παίζουν ρόλο οι καλές ή κακές προθέσεις και τα ελατήρια, τα υποκειμενικά κίνητρα ενός ηγέτη που δρα καταστροφικά;

Η απόρριψη «των μεγάλων και θεμελιωδών στόχων χάριν των συμφερόντων της στιγμής και της ημέρας, αυτό το κυνήγι των επιτυχιών της στιγμής και η πάλη γι' αυτές χωρίς να λαμβάνονται υπ' όψιν οι περαιτέρω συνέπειες, αυτή η θυσία του μέλλοντος του κινήματος χάριν του παρόντος μπορεί και να γίνονται από «τίμια» ελατήρια. Αυτό όμως είναι και παραμένει ομορτοουνισμός, και ο «τίμιος» ομορτοουνισμός είναι κατά τη γνώμη μας πιο επικίνδυνος από όλους τους άλλους (διάκριση με έντονους χαρακτήρες -Δ.Π.)»[5].

Όταν διακυβεύονται οι όροι διαβίωσης, ζητήματα ζωής η θανάτου ολόκληρων τάξεων, λαών και πληθυσμών, δεν μπορεί να είναι μείζον και καθοριστικό το υποκειμενικό κίνητρο του εκάστοτε ηγέτη/καθοδηγητή που φέρει την ευθύνη διολισθήσεων και καταστροφών. Όπως έδειξε ο Ένγκελς, ο «τίμιος» ομορτοουνισμός μπορεί να αποβεί πιο επικίνδυνος, πιο αποτελεσματικός για την αστική τάξη και

τους αντεπαναστατικούς σκοπούς από όλους τους άλλους...

Ιδιαίτερα σε εκφυλισμένους γραφειοκρατικούς μηχανισμούς, ενσωματωμένους σε δομές καθεστωτικής εξουσίας, οι συμπεριφορές επιβίωσης και αυτοσυντήρησης στην ιεραρχία με όρους αγελαίων εξαρτημένων αντανακλαστικών, δημιουργούν ώριμες συνθήκες για αποτελεσματικές άθλιες χειραγωγήσεις σε «τίμια» οπορτουνιστική κομπορμιστική βάση. Ενίοτε αρκεί ένας ή ελάχιστοι «βαλτοί» για να συντελεστεί αγεληδόν η μεταστροφή – καταστροφή με όρους γραφειοκρατικής «κομματικής πειθαρχίας»...

□ Σήμανε άραγε η αντεπανάσταση στην ΕΣΣΔ το τέλος της παγκόσμιας επαναστατικής διαδικασίας;

Η Μεγάλη Οκτωβριανή Σοσιαλιστική Επανάσταση και η Μεγάλη Κινεζική Σοσιαλιστική Επανάσταση, αποτελούν αδιαμφισβήτητα τα σημαντικότερα γεγονότα του 20ου αι., ορόσημα στην ιστορία της ανθρωπότητας που προσφέρονται για ανεκτίμητα διδάγματα.

Στην ΕΣΣΔ είχαμε την πρώτη νικηφόρο «έφοδο στους ουρανό» των καταπιεσμένων, την πρώτη πρώιμη νικηφόρο σοσιαλιστική επανάσταση, με την οποία δρομολογείται η ιστορική διαδικασία των εγχειρημάτων πρακτικού μετασχηματισμού της κοινωνίας στην κατεύθυνση της ενοποίησης της ανθρωπότητας (του κομμουνισμού), με **θριαμβευτικές κατακτήσεις** στην επιστήμη, στην (αεροδιαστημική, ενεργειακή) τεχνολογία, στην παιδεία, στην υγεία, στη διάσωση της ανθρωπότητας απ' το φασισμό κ.ο.κ., **αλλά και δραματικές συγκρούσεις και αδιέξοδα, στη βάση νομοτελών αντιφάσεων, η μη επίλυση των οποίων οδήγησε τελικά στην αντεπανάσταση και στην κεφαλαιοκρατική παλινόρθωση.**

Όπως αποδεικνύεται επιστημονικά και πρακτικά, καμία αντεπανάσταση δεν μπορεί να καταστρέψει ολοσχερώς τις επαναστατικές κατακτήσεις που αντιμάχεται.

Καμία αντεπανάσταση δεν μπορεί να ανακόψει την νομοτελή πορεία της ανθρωπότητας προς τον κομμουνισμό, εκτός εάν επέλθει πρώτα η μαζική καταστροφή στον πλανήτη, ο θάνατος της ανθρωπότητας.

Οι απαρχές του Γ' Παγκοσμίου Πολέμου συνδέονται με την αντεπαναστατική διάλυση της ΕΣΣΔ της οποίας ηγήθηκε ο Γκορμπατσώφ και οι συνεργοί του.

Η νέα ραγδαία κλιμάκωση του εν εξελίξει Πολέμου και στην Ουκρανία, από την 24^η Φεβρουαρίου του 2022, οξύνει την αντιπαράθεση και στο ιδεολογικοπολιτικό μέτωπο. Όλα τα ζητήματα της επαναστατικής θεωρίας και πράξης τίθενται εκ νέου επιτακτικά.

Εκ νέου αναδεικνύονται ανάγλυφα τόσο οι ανειρήνευτες αντιφάσεις της κοινωνίας, όσο και το εάν και κατά πόσο οι διάφορες συνιστώσες του κινήματος εξυπηρετούν πράγματι την εργατική τάξη και τα συμφέροντά της στην εποχή μας, την προοπτική του κομμουνισμού, ή τα συμφέροντα του ιμπεριαλισμού, της αστικής ή/και της μικροαστικής τάξης.

Ο πόλεμος, όπως έδειξε ο Λένιν, θέτει τους πάντες σε δοκιμασία, φέρνει στην επιφάνεια ανάγλυφα την θεωρητική και πρακτική αντιστοιχία/αναντιστοιχία των κοινωνικών, ιδεολογικών και πολιτικών υποκειμένων με την εποχή και την συγκυρία και τελικά, καταδεικνύει την ιστορική φθορά και την χρεοκοπία μορφωμάτων, τάσεων και εκπροσώπων της διανόησης που κάποτε συνδέονταν με επαναστατικές διακηρύξεις και πρακτικές...

Βασικό κριτήριο για την διάκριση των συνεπών επαναστατικών δυνάμεων σήμερα, είναι η σχέση τους με την σύγχρονη επαναστατική θεωρία, μεθοδολογία και πράξη, είναι ο έμπρακτος διεθνισμός τους, είναι η στάση τους έναντι της ΕΣΣΔ και όλων των εγχειρημάτων του πρώιμου σοσιαλισμού που ηττήθηκαν ή συνεχίζουν την νικηφόρο πορεία τους, αλλά και έναντι των χωρών, των λαών και των κινήματων που αντιμάχονται τον φασισμό, τον ιμπεριαλισμό και την νεοαποικιοκρατία.

Το επαναστατικό κίνημα διερευνά επιστημονικά τις αντικειμενικές νομοτέλειες των εκάστοτε ιστορικών συσχετίσεων επανάστασης – αντεπανάστασης και τις αντίστοιχες διολισθήσεις/μετατοπίσεις του υποκειμένου και της ηγεσίας, ώστε να αντλήσει διδάγματα και να λάβει μέτρα για τις επικείμενες νικηφόρες επαναστάσεις.

Ο αγώνας για τον κομμουνισμό, η αναζήτηση και πρακτική εφαρμογή των βέλτιστων τακτικών μέσων και τρόπων προς επίτευξη της στρατηγικής της Ενοποίησης της Ανθρωπότητας είναι σήμερα επιτακτικός εκ των ων ουκ άνευ όρος για την σωτηρία, για την επιβίωση της ανθρωπότητας.

□ Βιβλιογραφία, αρθρογραφία και οπτικοακουστικό υλικό:

Βαζιούλιν Β.Α. [Η ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ. ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΘΕΩΡΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ](#)

“ΚΨΜ” 2013.

Βαζιούλιν Β.Α. [Η ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΗ ΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΠΡΟΤΥΠΟΥ ΚΑΙ Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ](#)

[ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΤΟΥ “Σύγχρονη Εποχή”](#) 1988.

Βαζιούλιν Β.Α. [ΤΟ ΓΙΓΝΕΣΘΑΙ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΤΟΥ Κ. ΜΑΡΞ](#)
(ΛΟΓΙΚΗ ΠΤΥΧΗ) “Σύγχρονη Εποχή” 2020. Βαζιούλιν Β.Α.

Βαζιούλιν Β.Α. [Η Λογική της Ιστορίας και οι προοπτικές της ανθρωπότητας.](#)//Ουτοπία, No 39, 2000, σελ. 19 – 30.

Βαζιούλιν Β.Α. [Το μεγάλο «σχέδιο» του Ι. Α. Ζιουγκάνοφ και ο μαρξισμός.](#)//Ουτοπία, No 32, 1998, σελ. 163-174.

Βαζιούλιν Β.Α. [Μόνο επιστημονικά αναδεικνύεται η αναγκαιότητα του κομμουνισμού.](#) (Ολόκληρη η συζήτηση του Β. Α. Βαζιούλιν με μέλη της διεθνούς ερευνητικής ομάδας «Η Λογική της Ιστορίας» που πραγματοποιήθηκε το χειμώνα 1992) (4 Απριλίου 1992)//Η Οκτωβριανή Επανάσταση και ο πρώιμος σοσιαλισμός στη Λογική της Ιστορίας. Ζητήματα επαναστατικής θεωρίας, μεθοδολογίας και πρακτικής. ΚΨΜ, 2017, σ. 17-33. (εδώ παρατίθενται χωρία που αφορούν την επανάσταση, την αντεπανάσταση και το σοσιαλισμό στην ΕΣΣΔ)

Βαζιούλιν Β.Α. [Τακτικισμός, εθνικοπατριωτισμός, γεωπολιτική και μεσαιωνικά ιδεολογήματα. Εκ νέου περί του «μεγάλου σχεδίου» του Γ. Α. Ζιουγκάνοφ \(μια μαρξιστική προσέγγιση\).](#)//Δημοσιεύθηκε με περικοπές και με τον τίτλο: «Πολιτική: μια μαρξιστική προσέγγιση» στην ΟΥΤΟΠΙΑ, No 60, Μάιος – Ιούνιος 2004, σελ. 21 – 42.

Βαζιούλιν Β.Α. [Τοποθέτηση επί της εισήγησης του καθηγητή Β. Ν. Τσερκοβέτς «Ο βασικός οικονομικός νόμος του σοσιαλισμού».](#)

Βαζιούλιν Β.Α. [Για τον πρώιμο σοσιαλισμό στην ΕΣΣΔ, τη γραφειοκρατία και τις περί «κρατικού καπιταλισμού» απόψεις.](#)//Η Οκτωβριανή Επανάσταση και ο πρώιμος σοσιαλισμός στη Λογική της Ιστορίας. Ζητήματα επαναστατικής θεωρίας, μεθοδολογίας και πρακτικής. ΚΨΜ, 2017, σ. 67-68.

Βαζιούλιν Β.Α. [Εκ νέου περί της διαλεκτικής άρσης του μαρξισμού.](#)//Η Οκτωβριανή Επανάσταση και ο πρώιμος σοσιαλισμός στη Λογική της Ιστορίας. Ζητήματα επαναστατικής θεωρίας, μεθοδολογίας και πρακτικής. ΚΨΜ, 2017, σ. 91-111.

Βαζιούλιν Β.Α. [Περί των πρώιμων και ύστερων σοσιαλιστικών επαναστάσεων και περί του υποκειμένου τους. Για τη σημασία των Ομίλων Επαναστατικής Θεωρίας.](#)//Η Οκτωβριανή Επανάσταση και ο πρώιμος σοσιαλισμός στη Λογική της Ιστορίας. Ζητήματα επαναστατικής θεωρίας, μεθοδολογίας και πρακτικής. ΚΨΜ, 2017, σ. 91-111.

Βαζιούλιν Β.Α. [Για τη Ρωσία και τον κομμουνισμό σήμερα.](#)//Αριστερή ανασύνταξη, τ. 4-5, 1994, σ. 45-69. & [Να αναστοχαστούμε τη σύγχρονη εποχή...](#)//Η Οκτωβριανή Επανάσταση και ο πρώιμος σοσιαλισμός στη Λογική της Ιστορίας.

Ζητήματα επαναστατικής θεωρίας, μεθοδολογίας και πρακτικής. ΚΨΜ, 2017, σ. 35-65.

[Δ. Πατέλης. Για το πρόβλημα της γραφειοκρατίας.](#)//Δελτίο του συλλόγου Ελλήνων φοιτητών Μόσχας. Μόσχα 1987.

[Πατέλης Δ., Δαφέρμου Μ. Περεστρόικα: αντιφάσεις και δυνατότητες](#)

δίμηνη επιθεώρηση θεωρητικού διαλόγου ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΗ No 1, 1990

[Μ. Δαφέρμος. Σχεδιασμός και αγορά: Εξέλιξη των απόψεων στην ΕΣΣΔ.](#)//Διαλεκτική, τ. 4, 1990, σ. 47-65.

[Δ. Πατέλης – Μ. Δαφέρμος – Π. Παυλίδης. Ποια κληρονομιά απαρνούμαστε.](#)

ΟΥΤΟΠΙΑ No 13, 1994 , σελ. 55-67

[Πατέλης Δ. Για την κλιμάκωση της αστικής αντεπανάστασης στη Ρωσία.](#)

ΑΡΙΣΤΕΡΗ ΑΝΑΣΥΝΤΑΞΗ No 4-5, 1994, σελ. 71-97

[Πατέλης Δ., Μ. Δαφέρμος και Π. Παυλίδης. Για τις νομοτέλειες μετάβασης στον κομμουνισμό. Σοσιαλισμός, κομμουνισμός και αντεπανάσταση.](#) ΑΡΙΣΤΕΡΗ ΑΝΑΣΥΝΤΑΞΗ No 7-8, 1995, σελ. 47-76.

[Μ. Δαφέρμος. Για την πολιτική οικονομία του σοσιαλισμού. Ιστορία και πραγματικότητα](#)//Αριστερή ανασύνταξη, τ. 11-12, 1997, σ. 73-100.

[Μ.Β. Μαξίμοφ. Η κρίση του κομμουνιστικού κινήματος και η ανάγκη ανάπτυξης της κοινωνικής θεωρίας.](#)//Αριστερή ανασύνταξη, τ. 11-12, 1997, σ. 101-110

[Μ.Β. Μαξίμοφ. Ο ρόλος του επαναστάτη σε συνθήκες αντεπανάστασης.](#) [Πλήρες] // Με περικοπές στο: Ουτοπία. No 46, 2001, σελ. 85 -100

[Δ. Πατέλης. Για την αναγκαιότητα της διάκρισης πρώιμων και ύστερων σοσιαλιστικών επαναστάσεων.](#) ΔΙΑΠΛΟΥΣ, τ. 18, Φεβρ.-Μαρτ. 2007, σ. 20-24.

[Patelis D. Οι αντιφάσεις του πρώιμου σοσιαλισμού και η προοπτική του κομμουνισμού](#)

ΔΙΑΠΛΟΥΣ, τ. 22, Οκτώβριος – Νοέμβριος 2007, σ. 27-33.

[Δ. Πατέλης. Διδάγματα της ιστορίας. Οκτωβριανή επανάσταση: οι αντιφάσεις του πρώιμου σοσιαλισμού και οι προοπτικές της ανθρωπότητας.](#)

Σύγχρονη Εκπαίδευση, τεύχος 151, Οκτώβριος – Δεκέμβριος 2007, σελ. 66-78

[Δ. Πατέλης. Η Υπερκαυκασία και ο εν εξελίξει παγκόσμιος ιμπεριαλιστικός πόλεμος.](#)

ΟΥΤΟΠΙΑ, τ. 81, Σεπτέμβριος-Οκτώβριος 2008, σ. 157-168.

[Δ. Πατέλης. Η επαναστατικοποίηση της θεωρίας ως θεωρητικός εξοπλισμός της επανάστασης. Στη μνήμη του κορυφαίου σοβιετικού επαναστάτη στοχαστή Β. Α. Βαζιούλιν. Σύγχρονη Εκπαίδευση, τ. 168, ΙΑΝ.-ΜΑΡΤ. 2012, σελ. 20-50.](#)

[Πατέλη Δ. Η λογική της ιστορίας και τα καθήκοντα της εποχής. Μέρος του Επίμετρου στη 2η έκδοση του βιβλίου: Βαζιούλιν Β.Α. Η Λογική της Ιστορίας. Ζητήματα θεωρίας και μεθοδολογίας. Αθήνα, ΚΨΜ, 2013, σελ.422-492.](#)

[Δ. Πατέλης. Ουκρανία: το αληθινό πρόσωπο του Ευρωατλαντικού φασιστικού άξονα. Ενός άξονα που καίει ζωντανούς και εκτελεί μαζικά όποιους ανθίστανται!//04/05/2014.](#)

[Μανιφέστο του Λαϊκού Μετώπου για την Απελευθέρωση της Ουκρανίας, της Νοβορόσιας και της Ρουθηνίας Πέμπτη 24 Ιουλίου 2014](#)

[Ο ναζισμός ως πατριωτισμός και ευρωπαϊσμός... Τετάρτη 15 Οκτωβρίου 2014](#)

[Πατέλη Δ. Η αντιφασιστική εξέγερση στην Ουκρανία ως επεισόδιο του Γ' Παγκοσμίου Ιμπεριαλιστικού Πολέμου. ΟΥΤΟΠΙΑ, τ. 111, Μάρτιος-Απρίλιος 2015, σ. 89-104.](#)

[«Τι είδαμε στο Ντονμπάς» -Γκίνη 23/5/2015, Δ. Πατέλης](#)

[Πρωτοβουλία των Δελφών. Με αφορμή την αντιφασιστική εξέγερση στην Α. Ουκρανία – Δημήτρης Πατέλης 27.6.2015](#)

[Δ. Πατέλης-Η Ουκρανία, η καπιταλιστική κρίση και ο Γ' Παγκόσμιος Πόλεμος 25.5.2015](#)

[Δ. Πατέλης για την κατάσταση στην Ουκρανία εντός του Γ' Παγκόσμιου πολέμου 7.3.2014](#)

[StartTV.Περιγράμματα.135. Το Ουκρανικό Ζήτημα 4/4/2015. Παρουσίαση: Κώστας Βέργος. Συζήτηση με τον Δημήτρη Πατέλη, αν. καθηγητή φιλοσοφίας της Επιστήμης Πολυτεχνείου Κρήτης. Τα εσωτερικά πραξικοπήματα και οι διεθνείς παρεμβάσεις στην Ουκρανία. Η Δύση, η Ρωσία, οι λαοί και η αιματοχυσία.](#)

[Δ. Πατέλης – Ουκρανία: φασισμός, πόλεμος και εξέγερση Ομιλία. Τρίτη 21 Οκτωβρίου 2014.](#)

[Ουκρανία: φασισμός, πόλεμος και εξέγερση – Ερωτήσεις-απαντήσεις/τοποθετήσεις \(μέρος 1ο\) Τρίτη 21 Οκτωβρίου 2014.](#)

[Ουκρανία: φασισμός, πόλεμος και εξέγερση – Ερωτήσεις-απαντήσεις/τοποθετήσεις \(μέρος 2ο\) Τρίτη 21 Οκτωβρίου 2014.](#)

[Πατέλης Δ. Κρίση, πόλεμος και επανάσταση. Η Λογική της Ιστορίας ως θεωρητικός εξοπλισμός και ως θεμέλιο εκπόνησης οδηγού για δράση του πραγματικού κινήματος για την ενοποίηση της ανθρωπότητας. 13 Ιουλ 2015](#)

[Μάρκοφ Α. Η τρέχουσα κατάσταση πραγμάτων στο κομμουνιστικό κίνημα της Νοβορωσίας Ομιλία στο Διεθνές Συνέδριο της Λογικής της Ιστορίας. 12.7.2015.](#)

[Δ. Πατέλης. Δομική κρίση πόλεμος και προοπτικές ανάπτυξης-διεξόδου απ' τα συστημικά αδιέξοδα για τη χώρα και την ανθρωπότητα.//8ο Διεπιστημονικό](#)

Διαπανεπιστημιακό Συνέδριο του Ε.Μ.Π. και του ΜΕ.Κ.Δ.Ε. του Ε.Μ.Π., Μέτσοβο, 22-24 Σεπτεμβρίου 2016.

[Πατέλη Δ. Η «Σοβιετία» ως εφιάλτης του βαθέως καθεστώτος... Ο αντισοβιετισμός ως εξορκισμός της αναγκαίας εναλλακτικής προοπτικής. \[Συνοπτική έκδοχή, ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ 22.8.2017\]](#)

[Δημήτρη Πατέλη. 75 χρόνια από την αντιφασιστική νίκη. Η αντιφασιστική νίκη με την αποφασιστική και καθοριστική συμβολή της ΕΣΣΔ – παρακαταθήκη για τις επόμενες νίκες.](#) Δημοσιεύτηκε στην ιστοσελίδα του συλλόγου «Εμείς που σπουδάσαμε στο σοσιαλισμό» 2020.5.8 , 2020

[Δ. Πατέλης. Το πραξικόπημα στη Λευκορωσία: πράξη αποπεράτωσης της αντεπανάστασης στην ΕΣΣΔ και επεισόδιο του εν εξελίξει Γ' Παγκοσμίου Ιμπεριαλιστικού Πολέμου.//«Ημεροδρόμος», 19/08/2020.](#)

[Δ. Πατέλης. Για την υπερηφάνεια και τα καθήκοντα όσων σπούδασαν στο σοσιαλισμό.//«Ημεροδρόμος», 28/09/2021.](#)

[Δημ . Πατέλης : Η Παγκόσμια Ειρήνη το επίδικο κι όχι η κρίση στην Ουκρανία 24.1.2022. Ράδιο 98.4](#)

[Πατέλης Δ., Κούλαλης Δ. Παγκόσμιες ανακατατάξεις, πόλεμος και επαναστατική προοπτική. 9 Φεβ 2022.](#)

[Ουκρανία: πως φτάσαμε στον πόλεμο και τι μας περιμένει; Δ. Πατέλης – Μ. Γιακουμάκη 26.2.2022. Ραδιοφωνική συνέντευξη του Δημήτρη Πατέλη στην Μαρίνα Γιακουμάκη \(Αντένα Δ. Κρήτης\) Ραδιοφωνική συνέντευξη του Δημήτρη Πατέλη στην Μαρίνα Γιακουμάκη \(Αντένα Δ. Κρήτης\) 26.2.2022. 00:03:54 Απαρχές της σύρραξης – Πόλεμος για τη διάλυση της Γιουγκοσλαβίας 1999 00:05:07 Κατάληψη αεροδρομίου της Πρίστινα από Ρώσους καταδρομείς. 00:06:27 Συγκρούσεις και περικύκλωση της Ρωσίας. 00:08:14 Κρίση και πραξικόπημα ΗΠΑ-NATO-ΕΕ στην Ουκρανία. 00:10:10 2014 Δημοψηφίσματα Ντονμπάς-Κριμαίας. 00:11:22 Ένοπλη εξέγερση στο Ντονμπάς. 00:11:45 Αντίδραση Κρεμλίνου. 00:12:17 Συμφωνίες του Μίνσκ. 00:13:06 Οπλοστάσιο ΕΣΣΔ & Ρωσική υπεροπλία. 00:13:52 Σχέση με Λ.Δ.Κίνας. 00:14:48 Κίνδυνοι στην παγκόσμια ασφάλεια. 00:16:17 Αυτοματοποιημένο απαντητικό πυρηνικό πλήγμα. 00:17:47 Καταστροφή ανθρωπότητας. 00:19:19 Αντίδραση ΕΕ. 00:19:48 Πολιτική ανευθυνότητα ηγεσίας της Ελλάδας. 00:21:10 Τι έγινε με την Ουκρανία; 00:22:50 Μέση Ανατολή-Ισραήλ. 00:25:04 Πόλεμος προπαγάνδας. 00:26:49 Θα έχει διάρκεια ο πόλεμος; 00:27:31 Ένας λαός-μορφή εμφυλίου στα συντρίμια της ΕΣΣΔ. 00:28:33 “Βοήθεια” Δύσης προς Ουκρανία. 00:30:22 Φινλανδία – Σουηδία & NATO. 00:31:04 Στόχος Ρ.Ο. για Ουκρανία. 00:33:19 Έλληνες Ομογενείς. 00:34:28 Κυρώσεις στη Ρωσία. 00:37:28 Εμπλοκή Σούδας-Αλεξανδρούπολης: η Ελλάδα-στόχος πληγμάτων. 00:39:16 Επίλογος.](#)

[Πόλεμος στην Ουκρανία, Βάσεις & κίνδυνοι για Ελλάδα. Δ. Πατέλης στο ΔΕΛΤΙΟ ΕΙΔΗΣΕΩΝ ΝΕΑΣ TV 1.3.2022](#)

[Η κατάσταση στην Ουκρανία: ιστορικό υπόβαθρο & διεθνές πλαίσιο. Δ. Πατέλης-Σ. Στυλιανού Lemosos Tv, 5 Μαρ 2022](#)

[«Ουκρανία, παγκόσμιος πόλεμος και επαναστατικό κίνημα». 1. Εισήγηση: Δημήτρης Πατέλης Εκδήλωση του Ομίλου Επαναστατικής Θεωρίας. 20.3.2022](#) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ
[00:00:00](#) Εισαγωγή Τ. Μεϊμάρη [00:01:50](#) Περιεχόμενα Εισήγησης. Αγοραίες, επιφανειακές, ανιστορικές, παρελκυστικές/αντιδραστικές αντιλήψεις για τον πόλεμο [00:08:50](#) Η μαρξιστική-λενινιστική διαλεκτική για την αναγκαιότητα σφαιρικής προσέγγισης των μεγάλων ιστορικών φαινομένων από τη σκοπιά της θεωρίας & μεθοδολογίας του Οργανικού Όλου [00:15:15](#) Το νέο στάδιο του ιμπεριαλισμού/της κεφαλαιοκρατίας και ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του [00:30:30](#) Άνοδος και πτώση των Σοσιαλιστικών επαναστάσεων & αλληλεπίδραση τους με τον κόσμο του κεφαλαίου [00:35:40](#) Παραδοσιακά Ιμπεριαλιστικά κέντρα [00:37:39](#) Γιατί η γεωπολιτική δεν είναι επιστήμη; [00:41:57](#) Τεράστιες μετατοπίσεις ισχύος [00:45:02](#) Ανεπίλυτες αντιφάσεις του πρώιμου σοσιαλισμού [00:46:50](#) Επιπτώσεις της αντεπανάστασης/διάλυσης της ΕΣΣΔ – Δομή Ρ.Ο. [00:53:28](#) Θέση και ρόλος της Λ.Δ. Κίνας (ΛΔΚ) στο παγκόσμιο ιστορικό γίγνεσθαι [01:01:15](#) Δογματικές, ανιστορικές, αντιδιαλεκτικές προσεγγίσεις του πρώιμου σοσιαλισμού [01:03:28](#) Οικονομική ανάπτυξη της ΛΔΚ & σχεδιοποιημένη οικονομία [01:10:51](#) Επιτεύγματα του πρώιμου σοσιαλισμού και αντιμετώπιση της πανδημίας [01:16:15](#) Δομή της ΛΔΚ & αστική τάξη [01:17:48](#) Χαρακτήρας της σημερινής σύρραξης & ιστορικό βάθος [01:28:43](#) Νέος πόλος: Λ.Δ. Κίνας, Ρωσία χώρες των πρώιμων σοσιαλιστικών & αντιιμπεριαλιστικών επαναστάσεων. Τεχνολογίες πολέμου, ασύμμετρη υπεροχή στη βάση των κληροδοτημάτων της ΕΣΣΔ & Οικονομική ισχύς. [01:33:59](#) Σημερινή σύρραξη – παρακμή του ιμπεριαλισμού – οικονομική και πανδημική κρίση & ανάγκη “επανεκκίνησης” [01:40:42](#) Πραξικόπημα στην Ουκρανία, εκναζισμός αντικομμουνισμός & αντιρωσισμός [01:45:08](#) Ρωσικά τελεσίγραφα προς ΗΠΑ-NATO από 15/12/21 & κίνδυνος πυρηνικού ολέθρου [01:51:40](#) Γιατί στην Ουκρανία; Διώξεις & ρατσισμός, πόλεμος στο Ντονμπάς & Κριμαία [01:56:34](#) Εργαλειοποίηση, χειραγώγηση & καθυστερημένη αναγνώριση των Λ.Δ. Ντονμπάς, συνθήκες του Μινσκ, κίνδυνος απόκτησης πυρηνικών όπλων από την Ουκρανία [01:59:13](#) Τακτική Ε.Δ. Ουκρανίας-NATO και Ρωσίας [02:01:47](#) Πόλεμος του επιτιθέμενου Ευρωατλαντικού άξονα εναντίον όσων δεν υποτάσσονται & ασθενής κρίκος [02:03:41](#) Ιστορική ιδιοτυπία της νεοπαγούς ρωσικής αστικής τάξης & αστικά ιδεολογήματα [02:07:18](#) Καθήκοντα που η ρωσική αστική τάξη είναι ανίκανη να διεκπεραιώσει & επαναστατική προοπτική [02:08:56](#) Επίλογος: προοπτική για το μέλλον & επαναστατικά καθήκοντα

[«Ουκρανία, παγκόσμιος πόλεμος και επαναστατικό κίνημα». 2. Ερωταποκρίσεις & συζήτηση από την εκδήλωση του Ομίλου Επαναστατικής Θεωρίας. 20.3.2022](#) με θέμα «Ουκρανία, παγκόσμιος πόλεμος και επαναστατικό κίνημα» και εισηγητή τον Δημήτρη Πατέλη. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ [00:00:00](#) Τοποθέτηση Τ. Μεϊμάρη [00:02:00](#) Ερ. Πως διαχειριζόταν το Σοβιετικό κράτος τους θύλακες διατήρησης του ναζισμού μετά τον Β΄ ΠΠ; Γιατί το 2004 που μπήκαν οι Βαλτικές χώρες στο NATO δεν υπήρχε αντίστοιχη αντίδραση της Ρωσίας; [00:03:21](#) Απάντηση [00:12:15](#) Ερ. Κρίση – Αναντίστοιχες γραφειοκρατικές δομές – Κατάρρευση δομών & λειτουργιών σε κράτη ΕΕ και διακρατικές δομές. Εξέλιξη του πολέμου, Επίδραση πολιτισμού στη φύση, Ταφόπλακα στα ιδεώδη της Σοβιετικής εποχής, 40 ΚΚ έχουν ανάλογη στάση με το ΚΚΕ [00:18:43](#) Απάντηση: Νοσταλγία υπέρ της ΕΣΣΔ, Το βλέμμα των κομμουνιστών δεν ανάγεται σε νοσταλγία του παρελθόντος. Είναι στραμμένο επιστημονικά, θετικά και επιθετικά στο μέλλον. Το μεγαλύτερο πείραμα εθνογένεσης φασιστικού κρατικού μορφώματος. Η αστική τάξη της Ρωσίας – ανίκανη να φέρει σε πέρας ακόμα και τα καθήκοντα που διακηρύσσει ότι θέτει: αποναζιστικοποίηση, αποστρατιωτικοποίηση Ουκρανίας. [00:24:42](#) Ερ. Πολλά κομμουνιστικά κόμματα

κρατάνε ίσες αποστάσεις, πως το αντιμετωπίζουμε αυτό; [00:25:16](#) Απάντηση: Κομματικότητα ως ανώτερη μορφή ταξικής συνείδησης και συνειδητής αφοσίωσης στην υπόθεση της επανάστασης και του κομμουνισμού. Η θετική πραγμάτευση υπερβαίνει την επιφανειακή κριτική που εγκλωβίζει σε αμοιβαίους ετεροπροσδιορισμούς. Συσπείρωση περισσότερου κόσμου στην επιστημονική διάγνωση – πρόγνωση. Σπονδυλωτή διαδικασία συρράξεων, γενική πρόβα για τη διάλυση της Ρωσίας (π.χ. πόλεμοι στη Γιουγκοσλαβία). Το μέτωπο ως εκ των ων ουκ άνευ όρος για τον πόλεμο. [00:29:01](#) Ερ. Γιατί η Ρωσία μετά την αντεπανάσταση δεν εντάχθηκε στον Ευρωπαϊκό πόλο & NATO; Απ. Πόλεμος κατά του Ρωσικού πολιτισμού, κλιμάκωση συναίνεσης μέσω ίσων αποστάσεων. Αυτάρκεια Ρωσίας. Οπλοστάσιο κεκτημένων της Οκτωβριανής επανάστασης. Δε σβήνουν αυτές οι επαναστάσεις. [00:42:02](#) Ερ. Πως θα γίνει η συνεργασία Κίνας & Ρωσίας; Απ. Σενάριο νίκης της Ρ.Ο. και συνεργασία με άλλες συνιστώσες του άλλου πόλου. Προοπτική μετάβασης σε στρατιωτικοποίηση της παραγωγής και η επίτευξή της με 2 δρόμους: Σοσιαλισμός ή Φασισμός. Επικίνδυνη άρχουσα τάξη Ρωσίας. Η μεικτή Κινέζικη οικονομία & ο κίνδυνος αστικοποίησης [00:48:00](#) Σοσιαλιστική επανάσταση η μόνη νικηφόρος έκβαση αυτού του πολέμου [00:49:05](#) Προοπτική εμφάνισης επαναστατικού κινήματος στη Ρωσία. Ανάπτυξη υποκειμένου αντίστοιχου της εποχής και της συγκυρίας. [00:50:05](#) Στάση των λαών των NATOικών χωρών απέναντι στα γεγονότα. Κράτος παρακράτος – Διακρατικό-μονοπωλιακή επιβολή – εκφυλισμός εργατική αριστοκρατία, Ένγκελς- Λένιν για τις νομοτέλειες εκφυλισμού του επαναστατικού κινήματος όταν υπάρχουν μεγάλες περίοδοι αστικού κοινοβουλευτισμού (το κίνημα ενσωματώνεται σε δυνάμεις συναίνεσης. Ο πόλεμος ως γενική και καταλυτική δοκιμασία του επαναστατικού κινήματος – ξεσκαρτάρισμα. Επαναστατική Επιλογή Ελλάδα: Επαναστάσεις & ήττες Διαπίστωση ασθενούς κρίκου & Διεθνισμός [00:58:50](#) Ερ. Συσσώρευση κεφαλαίου στην Κίνα & Σοσιαλισμός, αστική τάξη στην εξουσία & Δισεκατομμυριούχοι + Cosco. Θερμοπυρηνική σύντηξη. [01:02:20](#) Απάντηση: Huawei ως υπόδειγμα του δεύτερου τύπου κοινωνικοοικονομικής δομής που εντάσσεται στα πλαίσια της σχεδιοποιημένης οικονομίας της ΛΔΚ με άγοντα καθοριστικό ρόλο του κρατικού σχεδιοποιημένου τομέα. Αντιφατική πρώιμη σοσιαλιστική οικοδόμηση. Διάγνωση περίπλοκων διαδικασιών μέσω της διαλεκτικής μεθοδολογίας. Μελέτη της εμπειρίας των επαναστάσεων. Επενδύσεις σοσιαλιστικών κρατών σε ξένες χώρες. Cosco & Drott Κληροδοτήματα της επιστήμης της ΕΣΣΔ στην Κίνα. Ο Σι είναι ο πρώτος ηγέτης χώρας του πρώιμου σοσιαλισμού που έχει θέσει ως πρακτικό στρατηγικό καθήκον την αναγκαιότητα μετάβασης απ' τον εκτατικό στον εντατικό τύπο ανάπτυξης της παραγωγής. [01:12:05](#) Παρέμβαση Βασίλη Μακρίδη [01:18:25](#) Συνεισφορά Β. Μακρίδη και Τ. Μεϊμάρη στην ενημέρωση για το Ουκρανικό [01:18:58](#) Παρέμβαση Δ. Τζαρέλλα. “Δύση” σε παρακμή, καταστροφική υπεροπλία. Ρατσιστική κατά βάση η στάση του Δυτικού καπιταλισμού. Αντικομμουνισμός, άθλια προπαγάνδα. Σήψη και της αστικής διανοήσης, προάσπιση ναζι-NATO. “Εθνική ενότητα”. Ναυτιλιακό κεφάλαιο. [01:27:15](#) Αλλαγές στο παγκόσμιο χρηματοπιστωτικό σύστημα & κατάργηση δολαρίου ως παγκόσμιου νομίσματος [01:30:00](#) Ανάλυση καθηκόντων τα οποία επιτάσσει η αλλαγή συγκυρίας [01:38:52](#) Επίλογος: Θετική πραγμάτευση του θέματος χωρίς αμοιβαίους ετεροπροσδιορισμούς. Απουσία αναφοράς στα ναζιστικά εγκλήματα του ευρωατλαντισμού. Επισημοποίησή τους στην Ουκρανία.

[Πόλεμος, ιδεολογική μετάλλαξη και χρεοκοπία της αριστεράς; Παρέμβαση Δ. Πατέλη, μέλους Γ.Σ. του Συλλόγου «Εμείς που σπουδάσαμε στο σοσιαλισμό» στην ανοικτή συνεδρίαση του Δ.Σ. Πέμπτη 31.3.2022](#)

[Ο Ρωσοουκρανικός πόλεμος και η λογική της ιστορίας. Δ. Πατέλης – Λ. Κουρκουλός ΝΕΑ Τηλεόραση Κρήτης 24.5.2022](#)

[Απ' το ηρωικό Ντεμπάλτσεβο στην «ειδική επιχείρηση» Ουκρανία... Του Δημήτρη Πατέλη. 24.2.22.](#)

[Πόλεμος στην Ουκρανία, Βάσεις & κίνδυνοι για Ελλάδα. Δ. Πατέλης στο ΔΕΛΤΙΟ ΕΙΔΗΣΕΩΝ ΝΕΑΣ ΤV 1.3.2022.](#) Παρέμβαση του Δ. Πατέλη στο ΔΕΛΤΙΟ ΕΙΔΗΣΕΩΝ της ΝΕΑΣ Τηλεόρασης Κρήτης 1.3.2022 με τον Δημοσιογράφο Λ. Κουρκουλό. Τι σηματοδοτεί ο πόλεμος που ξέσπασε στην Ουκρανία από 24.2.2022; Η θέση και ο ρόλος του Ευρωατλαντικού άξονα (ΗΠΑ-NATO-ΕΕ) και των δυνάμεων του νέου πόλου που αναδεικνύεται στις γεωτεκτονικές μετατοπίσεις συσχετισμού δυνάμεων; Οι Αμερικανο-NATOικές Βάσεις, η ανεύθυνη εμπλοκή της χώρας στη σύρραξη από την κυβέρνηση & οι κίνδυνοι μετατροπής της Ελλάδας σε στόχο συντριπτικών απαντητικών πληγμάτων.

[1] Βλ. την από 18-28 Μαρτίου 1875 επιστολή του Ένγκελς στον Μπέμπελ.

[2] Βλ. Κ. Μαρξ, *Αποκαλύψεις για τη δίκη των κομμουνιστών της Κολωνίας*, 1852, Έργα Κ. Μαρξ-Φ. Ένγκελς, ρωσ. έκδ., τ. 10, σελ. 114-115.

[3] Βλ. Κ. Μαρξ και Φ. Ένγκελς, *Εγκύκλιος προς Α. Μπέμπελ, Β. Αίμπκνεχτ, Β. Μπράκεκ κ.ά.*, από 17-18 Σεπτεμβρίου 1879.

[4] Στο ίδιο.

[5] Φ. Ένγκελς, *Προς μια κριτική τον σχεδίου του σοσιαλδημοκρατικού προγράμματος του 1891*, όπ. π. τ. 22, σελ. 236.